OXFORD RESEARCH

Slutevaluering af Bindeleddet

En mentorindsats for unge hjemløse

OXFORD RESEARCH

Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret videnvirksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige og Finland. Oxford Research er en del af Oxford Gruppen.

Oxford Research A/S
Vesterbrogade 149
1620 København V
Danmark
office@oxfordresearch.dk
www.oxfordresearch.dk

Kunde
Fonden Morgencafé for Hjemløse

Projektperiode
2016-2020

Team
Martin Bæksgaard Jakobsen
Katrine Marie Larsen
Anna Kristine Boulund

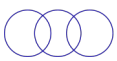

Venn-diagrammet er en stilistisk repræsentation af Oxford Researchs bestræbelser på at kombinere forskningskompetencer, strategi og kommunikation og lave viden til et bedre samfund.

Indhold

1. Baggrund, konklusion og anbefalinger 2
1.1 Baggrund 2
1.2 Konklusion 2
1.3 Anbefalinger 4

2. Læsevejledning 5
3. Hvad er Bindeleddet, og hvem er målgruppen? 5
3.1 Målgruppen 6
3.2 Forandringsteori, evalueringsdesign og datagrundlag 7

4. Indsatsen 11
4.1 Rekruttering af mentorer 11
4.2 Forberedelse af frivillige på mentorforløb 12
4.3 Etablering af match mellem mentor og mentee 15
4.4 Efter endt mentorforløb 17
4.5 Opsummering 19

5. Overordnet udbytte og virkning 20
5.1 Outcomes Star: Hjemløsestjernen 20
5.2 Resultater 21
5.3 Virksomme mekanismer 26

6. Analyse af mentorindsatsen 29
6.1 Motivation og ansvar 29
6.2 Livsmestring og egenomsorg 30
6.3 Administration af økonomi 32
6.4 Socialt netværk og relationer 34
6.5 Alkohol og stofmisbrug 36
6.6 Fysisk helbred 38
6.7 Psykisk helbred 40
6.8 Meningsfuldt tidsforbrug 42
6.9 Administration af leje og bolig 44
6.10 Kriminel adfærd 46

7. Analyse af den opsøgende indsats 48
8. Datagrundlag og metode 53
8.1 Hjemløsestjernen 53
8.2 Kvalitative interviews 53

1. Baggrund, konklusion og anbefalinger

1.1 Baggrund

Antallet af unge hjemløse i Danmark er steget betydeligt i løbet af det sidste årti. En rapport fra SFI viser, at ungdomshjemløsheden, dvs. antallet af unge hjemløse mellem 18 og 25 år, er steget med 16 pct. fra 2009 til 2013[1].

På baggrund af dette blev projektet 'Bindeleddet' sat i værk i 2016. Det overordnede formål har været at støtte de unge i den svære overgang fra gade til hjem. Projektet fungerer i samarbejde med tre herberger/væresteder i hhv. Aarhus, København og Esbjerg. Det centrale ved projektet er, at støtten foregår gennem en mentorordning, hvor den unge hjemløse tildeles en mentor, som selv er ung og studerende på en socialfaglig uddannelse. Hvis kemien og relationen opstår mellem en ung og en mentor, matches de, og mentoren kan herefter begynde at arbejde på tomandshånd med den unge.

Bindeleddet handler således meget om relationsarbejde og sigter bl.a. mod at afbøde den sårbarhed, der ofte følger ved at være alene, skabe sociale relationer og støtte den unge i at kunne bo i egen bolig.

Oxford Research har siden 2016 evalueret projektet. I 2018 blev en midtvejsevaluering udarbejdet, og nærværende rapport udgør slutevalueringen. Evalueringen er gennemført som en virkningsevaluering, som har til formål at undersøge de unges udbytte af indsatsen, samt hvorfor og hvordan indsatsen har virket for de unge. Således er evalueringen struktureret omkring en forandringsteori, der udgøres af hypoteser om sammenhængen mellem indsats og resultater. Evalueringen undersøger, om disse hypoteser er korrekte – om de unge har fået dét ud af Bindeleddet, som man forventede, og hvorfor. I løbet af projektet har projektledelsen i Bindeleddet opdaget, at den opsøgende indsats, mentorerne udfører på de tre projektsteder for at finde frem til en ung, der ønsker at deltage i et mentorforløb, i sig selv har påvirket de unge på stederne. Dette indgår ikke som mål med indsatsen, men evalueringen undersøger alligevel dette fænomen, der i en forandringslogik betegnes som en positiv bivirkning.

1.2 Konklusion

Konklusionen på baggrund af indeværende evaluering er, at Bindeleddet har en klart positiv betydning for de unge, der deltager i projektet. Under **mentorforløbet** har de unge således gennemsnitligt rykket sig markant på alle de 10 parametre, de er blevet målt på. Stort set alle unge (13 ud af 14) oplever en moderat eller stor progression. De unge har rykket sig fra at være i en fase, hvor de tror på og forbereder sig på forandringer, men kun i begrænset omfang selv kan tage initiativ til at gøre noget anderledes, til at være i en lærende fase, hvor de handler aktivt og problemløsende, selv tager ansvar og selv finder ud af, hvordan de kommer videre i livet. De har stadigvæk behov for støtte, men de vil i mange situationer være i stand til at løse problemerne selv. Den største progression er sket på områderne 'administration af økonomi', 'meningsfuldt tidsforbrug', 'motivation og ansvar' samt 'psykisk helbred' – områder, hvor de unge havde de laveste scorer til at starte med, hvilket vidner om,

[1] SFI (2013): Hjemløshed i Danmark 2013 – National kortlægning. https://www.vive.dk/media/pure/4943/275574

at de har fået hjælp til at tackle områder af deres liv, hvor der umiddelbart synes at have været det største behov for det.

Af Bindeleddets forandringsteori (se side 10) fremgår det, at målet med indsatsen på kort sigt er:

- Evnen til at fastholde positive sociale relationer
- Indsigt i sig selv
- Accept af sig selv
- "Ro på"
- Realisme
- Fremtidsudsigter og fremtidsplan
- Mestring af udfordringer.

Ud fra evalueringens resultater kan vi konkludere, at stort set samtlige unge i projektet oplever en udvikling inden for listen af kortsigtede mål, og at de langsigtede mål også i vid grad bliver nået:

- Positivt socialt netværk
- Færre belastningsfaktorer
- Meningsfuldt liv (måske uddannelse eller job i sigte)
- Egen permanent bolig
- Forsørgelsesgrundlag.

Undtaget herfra er imidlertid målene om egen permanent bolig og et stabilt forsørgelsesgrundlag, hvor evalueringen ikke kan dokumentere, at de kommer i egen bolig eller etablerer et forsørgelsesgrundlag. Dog kan evalueringen dokumentere, at de unge bliver bedre til at administrere deres bolig og får mere styr på økonomien – hvilket er skridt på vejen til de også meget ambitiøse mål ift. bolig og økonomi.

Evalueringen viser også, at forandringsteoriens hypoteser om, hvilken indsats der kan medføre disse resultater, har været korrekt. De unge nævner både fællesskabsaktiviteter, normale venskabsrelationer, nærværet, at blive motiveret af mentoren, at få støtte i overgangsfaser og træning af dagligdagssituationer som virksomme ift. at nå delmålene nævnt ovenfor.

I en evalueringsoptik kan evalueringen samlet set konkludere, at Bindeleddet har haft en retvisende forandringsteori, og at de unge har haft det forventede udbytte af indsatsen. Indsatsen er implementeret som forventet, og målene er overordnet set nået.

Med almindelige ord betyder det, at Bindeleddet har udviklet og gennemført en indsats, som er virksom i forhold til at hjælpe unge hjemløse med at komme tættere på 'et normalt liv' med job/uddannelse, egen bolig, styr på økonomien og et godt socialt netværk. Det er også sandsynligt, at indsatsen vil have en lignende virkning på andre unge inden for en lignende målgruppe.

Årsagerne til denne positive udvikling, som både unge i et mentorforløb samt unge uden en mentor oplever, skal findes i særligt to forhold:

1. **Bindeleddet formår at skabe en ikke-professionel relation mellem jævnaldrende**. Den ikke-professionelle relation mellem særligt mentoren og den unge gør, at den unge tør åbne

sig mere op, dele ud af sine tanker og spørge mentoren til råds. Relationen er ligeværdig, hvilket betyder, at den unge føler, at vedkommende ikke bare er endnu en sag i systemet. De unge føler sig noget værd, hvilket er positivt set i lyset af, at målgruppens typisk har oplevet gentagne svigt i deres liv.

2. **Bindeleddet skaber en positiv rollemodel**. Gennem de frivillige mentorer får de unge hjemløse mulighed for at danne relationer til jævnaldrende unge, som lever et "normalt" liv. Der opstår en form for inspiration til, hvordan man også kunne leve sit liv, og det motiverer mange af de unge hjemløse til at ændre adfærd. Særligt i forhold til uddannelse og job har de frivillige mentorer ageret som rollemodeller, som de unge forsøger at spejle sig i.

Evalueringen har som nævnt herover også undersøgt betydningen af **den opsøgende indsats som frivillig**. Resultaterne her viser, at denne fase ligeledes har en positiv betydning, herunder særligt i forhold til de unges relationer, både til de frivillige og internt mellem de unge.

1.3 Anbefalinger

På baggrund af evalueringen kan vi anbefale, at indsatsen videreføres og evt. udvides til flere steder.

Vi anbefaler ligeledes, at det nøje fokus på at finde de rette motiverede og robuste mentorer fastholdes, ligesom der fortsat bør prioriteres tid til et godt match, hvor mentor også interagerer med de andre unge på stedet – hvormed de unge, der ikke får en mentor, også får udbyttet af den frivilliges tilstedeværelse.

Vi anbefaler ligeledes, at der arbejdes med en revurdering/omformulering af tidsbegrænsningen på et år til mentor-mentee-relationen, da den på enkelte unge kan virke demotiverende. Det er muligt, at denne grænse stadig skal opretholdes, men måske skal det kommunikeres anderledes til de unge og gøres tydeligere, at der er mulighed for forlængelse.

Evalueringen viser, at mentorerne helt naturligt har begrænsede handlemuligheder, hvad angår nogle af de vægtige forhold i de unges liv, f.eks. misbrug og psykiske lidelser. Her har de unge behov for professionel hjælp, og mentorerne kan ikke andet end at understøtte den unges arbejde. I mange tilfælde er dette også nok, men andre gange ville det være hensigtsmæssigt, hvis mentor kunne forbinde den unge til de rette professionelle. Vi anbefaler derfor, at dette medtænkes fremadrettet, f.eks. via et tættere samarbejde med herbergerne, eller at der hos Bindeleddet tilknyttes en socialrådgiver, som mentor (eller de unge selv) kan få rådgivning hos. Dog bør man være opmærksom på, at mentoren ikke kommer til at blive gjort til "en del af systemet" – noget, som denne evaluering peger på kan påvirke relationen mellem mentor og mentee negativt.

Givet de gode erfaringer med mentorens tilstedeværelse på herberger som led i den opsøgende indsats og flere udsagn, der udtrykker ærgrelse over, at denne indsats ikke fortsatte, når mentor og mentee var matchet, anbefaler vi, at det overvejes, om og hvordan man kunne fortsætte mentors tilstedeværelse på herberger parallelt med et mentorforløb.

Vi anbefaler endvidere, at der i højere grad medtænkes efterværn eller brobygning til andre tilbud, som kan erstatte mentoren, når forløbet afsluttes. Eksempelvis kunne det være sådan, at mentorerne – under mentorforløbet – introducerer de unge hjemløse til andre frivilligsteder, så de har et sted at

komme, når mentorforløbet ophører. Ved at gøre det løbende kan man opbygge et kendskab til stedet og skabe en tryghedsfølelse hos de unge, som er afgørende for, at de selv kommer af sted, når mentorforløbet ender. Vi er klar over, at det er en proces, som Bindeleddet allerede er begyndt at iværksætte.

I forhold til kommunikationen om Bindeleddet på projektstederne er det blevet tydeligt, at der er rum til forbedringer. Det skyldes, at flere af de unge hjemløse fortæller, at der er mange unge på herbergerne/værestederne, som i første omgang slet ikke ved, hvad Bindeleddet er. Mange unge går dagligt ind og ud af projektstederne og er derfor ikke opmærksomme på, at der er frivillige til stede i huset fra Bindeleddet. Evaluator vurderer derfor, at man bør arbejde videre med den interne kommunikation på projektstederne, så man sikrer sig, at de unge på lokationerne har kendskab til indsatsen. Eksempelvis kan man sørge for at ophænge flere synlige plakater samt billeder af det pågældende team fra Bindeleddet eller på jævnlige møder i huset gøre opmærksom på, at man er til stede, og hvad man kan tilbyde. Den interne kommunikation er et vigtigt opmærksomhedspunkt, da den i sidste ende kan være med til at øge antallet af mentorforløb, fordi matches ellers kan gå tabt, hvis de unge på projektstederne ikke ved, at det er en mulighed.

2. Læsevejledning

I de efterfølgende afsnit præsenterer vi indsatsen og den målgruppe, som er en del af projektet, samt beskriver evalueringsdesignet, forandringsteorien og (kortfattet) datagrundlaget. I kapitel 2 analyserer vi indsatsen, herunder med særligt fokus på rekruttering af mentorer, etableringen af selve matchet samt forberedelsen (opkvalificering) af de frivillige til at indgå i projektet og blive mentorer. I kapitel 3 præsenteres det overordnede udbytte af mentorforløbet og den opsøgende indsats som frivillig, samtidig med at de virksomme mekanismer uddybes: Altså, hvad er årsagen til, at de unge oplever en øget livsmestring under deres deltagelse i Bindeleddet? Kapitel 4 analyserer mentorforløbet, mens kapitel 5 undersøger den opsøgende indsats, som de frivillige foretager på de tre projektsteder. Sluttelig beskriver kapitel 6 de metodiske overvejelser og datagrundlaget for evalueringen.

3. Hvad er Bindeleddet, og hvem er målgruppen?

Bindeleddet er et projekt, der foregår i samarbejde med tre herberger/væresteder rundt om i landet[2]. Det overordnede formål med projektet er at støtte unge hjemløse i alderen 18-24 år i den svære overgang fra hjemløshed til egen bolig. Dette gøres gennem en mentorordning, hvor Bindeleddet rekrutterer mentorer, som sættes ind på projektstederne.

Mentorerne er unge studerende fra socialfaglige uddannelser som f.eks. pædagog- eller socialrådgiveruddannelsen. For at finde frem til et godt match mellem mentor og mentee kommer mentorerne en til to gange om ugen på stederne, hvor de hygger og lærer de unge på projektstederne at

[2] Malmøgade, forsorgshjem i Aarhus; Hellebro, værested for unge hjemløse i København; Skjoldbo, forsorgshjem for unge i Esbjerg.

kende. Mentorerne laver aktiviteter med de unge, f.eks. madlavning, spiller spil og taler med de unge om vind og vejr. Til forskel fra andre frivillige på projektstederne har mentorerne fra Bindeleddet, ifølge en af de interviewede ledere, "*meget bedre tid til én til én-relationen*" og kan samtidig planlægge aktiviteter og ledsage den unge ud af huset.

Hvis relationen opstår mellem en ung og en mentor, vil de blive matchet, og mentoren træder derfor ud af rotation på lokationen. Parallelt med mentorforløbet foregår der fællesaktiviteter (f.eks. klatring, biograf, paintball m.m.) med unge og mentorer otte til 10 gange årligt.

Mere specifikt er formålet med Bindeleddet følgende:

- At afbøde den sårbarhed, der følger ved at være helt alene
- At skabe sociale relationer
- At støtte den unge i at kunne bo i egen bolig eller skabe kontakt til kommunal bostøtte, hvis behovet er der.

I nedenstående tabel gives et overblik over, hvor mange unge hjemløse Bindeleddet har været i kontakt med i projektperioden (2016-2020), samt hvor mange mentorforløb der har været i samme periode.

Tabel 1: Antal unge, der har været i kontakt med Bindeleddet, samt antal mentorforløb (i hele projektperioden)

Antal unge hjemløse i kontakt med Bindeleddet	Antal mentorforløb
250	25

Note: Kontakttallet (250) er et kvalificeret overslag. Herudover bør det påpeges, at corona-pandemien har haft indflydelse på begge tal.

3.1 Målgruppen

Målgruppen for Bindeleddet er unge i alderen 18-24 år, som ikke har noget fast sted at bo og derfor kommer på et af de tre herberger/væresteder. Der er tale om en meget sårbar målgruppe, som oftest har ét eller flere sociale problemer (f.eks. misbrug, kriminel adfærd, manglende tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelsesinstitutioner) og/eller psykiske udfordringer (f.eks. angst, PTSD og spiseforstyrrelser).

Karakteristisk for målgruppen er desuden, at de fleste har været anbragt uden for hjemmet og har oplevet ét eller flere betydelige svigt fra centrale personer i deres liv. Til trods for dette er der tale om en gruppe af unge, som har overskud til at træde ind i et fællesrum. Ifølge en af de interviewede ledere er de unge, der er en del af Bindeleddet, derfor unge, som har lidt flere ressourcer at gøre godt med end nogle af de andre unge, som også kommer på projektstederne og ikke er en del af Bindeleddet. For yderligere information om målgruppen henvises til forandringsteorien på side 10.

3.2 Forandringsteori, evalueringsdesign og datagrundlag

Slutevalueringen af Bindeleddet har fokus på at undersøge virkningen af projektet for de unge hjemløse, som på forskellig vis har været i berøring med projektet – enten ved selv at have haft en mentor eller ved at have været på et projektsted, hvor der har været unge frivillige. Evalueringen gennemføres som en virkningsevaluering, da det giver mulighed for at sige noget om, hvad der virker, for hvem, hvordan og hvorfor. Der kommer på den måde udsigelseskraft om sammenhængen mellem indsatsen (Bindeleddet) og resultatet (dvs. hvad de unge får ud af det). Evalueringen går ikke i dybden med en analyse af, hvordan indsatsen har set ud i praksis, hvordan den er organiseret, og hvilke metoder der er anvendt. Dette beskrives i en særskilt metoderapport, som udarbejdes af Morgencafé for Hjemløse.

Nærværende evaluering gennemføres ud fra et mixed method design, hvor der anvendes kvantitative data fra 'Hjemløsestjernen – Outcomes Star for hjemløse' og kvalitative data fra interviewrunder med forskellige aktører, der er i berøring med Bindeleddet, herunder de unge selv. Disse data beskrives kort i dette afsnit og uddybes i kapitel 4.

Som en del af evalueringen har Oxford Research sammen med Bindeleddet opstillet en forandringsteori (se næste side). Forandringsteorien har to formål:

1) Med en forandringsteori bliver det tydeligere, hvad man gør, og hvorfor man gør det. Forandringsteorien kan dermed forhåbentlig støtte Bindeleddet i at have en fælles forståelse af opgaven og den kurs, som projektet skal holde.
2) Forandringsteorien har herudover til formål at udpege de forventede resultater og ikke mindst de kontekstfaktorer, der udover indsatsen påvirker de unges mulighed for at opnå resultater.

Forandringsteori for Bindeleddet

Datagrundlaget for slutevalueringen af Bindeleddet består som sagt af både kvalitative og kvantitative data med henblik på at skabe et helhedsorienteret billede af de problemstillinger, der måtte være. Disse data præsenteres kort nedenfor.

3.2.1 Det kvalitative datagrundlag

Evalueringens kvalitative datagrundlag baserer sig på interviews med aktører, der på forskellig vis er/har været i berøring med Bindeleddet; herunder interviews med unge hjemløse, som har været igennem et mentorforløb, og unge hjemløse, som *ikke* har været igennem et mentorforløb, men har været i kontakt med de frivillige på projektstedet, inden de frivillige blev mentorer. Formålet med disse interviews er at få indblik i, hvilken betydning indsatsen har haft for de unge i relation til f.eks. trivsel, socialt netværk eller boligsituation, samt hvilken "afsmittende" betydning det har for de unge, som ikke matches med en mentor, at der er frivillige på projektstedet.

Derudover interviewes både nuværende og tidligere mentorer for at få indblik i deres oplevelser af selve mentorforløbet.

Til slut interviewes medarbejdere/ledere på projektsteder samt projektleder for Bindeleddet, Rune Utzon-Frank, for at få indblik i nogle af de organisatoriske og overordnede forhold, der har indflydelse på projektets succes.

Interviewene fordeler sig således:

Tabel 2: Oversigt over antallet af gennemførte interviews

Unge med mentorer	Unge uden mentorer	Mentorer (tidligere og nuværende)	Medarbejdere/ledere ved projektsteder	Projektleder for Bindeleddet
7	4	10	3	1

3.2.2 Det kvantitative datagrundlag

Evalueringen har ligeledes et kvantitativt ben, som er bygget op om de unges besvarelser på 'Hjemløsestjernen – Outcomes Star for hjemløse'. Hjemløsestjernen er et samtale-, motivations- og måleværktøj, som måler, hvordan den unge forholder sig til sin egen situation. Redskabet er skræddersyet til Bindeleddets målgruppe, hvor selv de mindste forandringer kan registreres. Som det kan ses i nedenstående figur, har Hjemløsestjernen 10 dimensioner, der giver indblik i de unges fremskridt inden for bl.a. 'livsmestring og egenomsorg', 'stof- og alkoholmisbrug' samt 'administration af økonomi'.

Figur 1: Hjemløsestjernen og dens 10 dimensioner

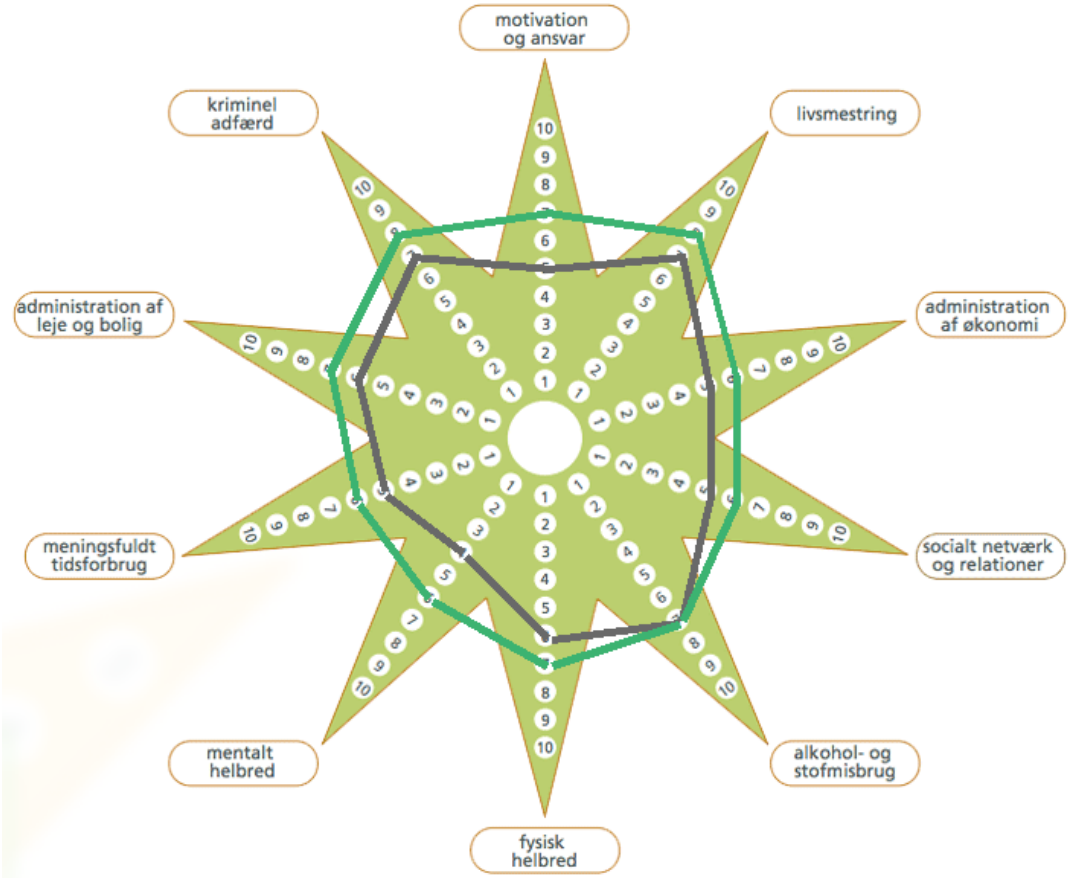

Hjemløsestjernen udfyldes i et samarbejde mellem den unge hjemløse og dennes mentor. Hvert område gennemgås, og i enighed bestemmes en score, som bedst beskriver, hvor den unge er på nuværende tidspunkt. Scoren går fra 1 til 10, hvilket går fra hhv. ”fastlåst og vil ikke tage imod hjælp” til ”valg og selvstændighed”.

Til evalueringen er der modtaget en start- og slutmåling fra **14 unge hjemløse**, der giver et indblik i deres forandringsrejser inden for hver af de 10 dimensioner.

4. Indsatsen

For at få en forståelse for, hvordan Bindeleddet fungerer som projekt, kastes der i dette kapitel et blik på, hvordan det går med rekruttering af mentorer, hvordan processen med at matche unge hjemløse og mentorer forløber samt på mentorernes oplevelser af at være klædt på til arbejdet som frivillig mentor. Disse forhold sammenholdes med midtvejsevalueringen for at få indblik i projektets progression. Analyserne baseres på projektlederens, projektstedsledernes samt mentorernes udtalelser i forbindelse med interviewrunderne.

4.1 Rekruttering af mentorer

De frivillige mentorer udgør hele kernen i indsatsen. Derfor er det centralt, at der rekrutteres et passende antal med de rette kompetencer. Som projektbeskrivelsen foreskriver, har Bindeleddet rekrutteret blandt unge studerende med uddannelser, der peger frem mod det felt, som projektet befinder sig i. Dvs. hovedsagelig socialrådgiver- og pædagogområdet samt lignende.

Rekrutteringsstrategien har formet sig løbende, og der er gennem projektperioden blevet arbejdet med følgende tiltag:

- Frivillignet: En portal for frivilligt arbejde. Bindeleddet har løbende annoncer på til alle mentorstillinger i alle tre byer.
- Bindeleddet er opsøgende, hvad angår muligheder for at undervise og holde foredrag på relevante uddannelsesinstitutioner – hovedsagelig professionshøjskoler.
- Plakater, som bliver sat op på uddannelsesinstitutioner. De skal virke som et blikfang og informationsgivende for de studerende (se billede).
- På sociale medier postes opslag, når det er tid til at rekruttere på ny: Facebook (606 følgere) og Instagram (128 følgere).
- Studieportaler (gennem studieleder/studiesekretær).
- Bindeleddets mest effektive redskab (sammen med frivillignet.dk) er at kontakte nøglepersoner på uddannelsesinstitutionerne, som slår Bindeleddets opslag op på deres interne elektroniske opslagstavler eller sender dem videre via mailinglister.

Rekruttering af mentorer har tidligere i projektforløbet været et knudepunkt, der har vist sig udfordrende. Disse udfordringer opstod især, fordi projektet voksede, og rekrutteringsopgaven blev så stor, at projektlederen ikke kunne løfte opgaven på egen hånd. Derfor blev der tænkt i alternativer, og udfordringerne synes nu at være løst. Dog fortæller en enkelt leder ved et projektsted om en oplevelse af, at enkelte mentorer har været ”fejlcastet” til opgaven som frivillig mentor. Fejlcastet skete ifølge lederen, fordi puljen af mulige mentorer var lille, og man begyndte at rekruttere med henblik på at fylde pladserne frem for at finde de rette til opgaven. Dertil kommer, at mentorernes alder også påpeges som noget, der i en periode har været opmærksomhed omkring. En anden leder fortæller, at det kan være svært for unge frivillige på 19 eller 20 at komme ind og skulle interagere med unge hjemløse, som er ældre, og som har levet et helt andet og meget barskt liv.

Der har i hele perioden været fokus på at fortælle om målgruppen til kommende mentorer i realistiske vendinger, så alle er bevidste om den til tider tunge opgave, der ligger i at være mentor for én, der muligvis har et misbrug eller på anden vis har ondt i livet. Det er en måde at sortere dem fra, som ikke føler sig klar til den type relation, og på den måde kvalificere puljen af mentorer. Dette fokus har dog til tider svigtet i forbindelse med f.eks. koordinatorskift. At være konstant tydelig i sin kommunikation fremhæves som en god læring, der fremover ligeledes bør efterleves for netop at undgå mulige "fejlcasts".

En anden vej til at sikre en kvalificeret rekruttering af mentorer kan være et indledende prøveforløb, hvor mentorerne stifter bekendtskab med stedet og målgruppen. Under interviewrunden fortæller en leder, hvordan de, for at sikre en god opstart for de øvrige frivillige, som ikke indgår i Bindeleddet, anvender denne metode:

"Med de frivillige her i huset har jeg dem på to prøvevagter, og så sætter vi os ned og snakker med dem efterfølgende – vi mærker ordentligt efter sammen. Dét, der var meget forvirrende i starten, det gjorde også, at de unge ikke regnede med Bindeleddet. Det var det der med, at så kommer der nogle et par dage, og så er de væk igen. Det er en god idé, at man lige overvejer det. Det er også fordi, vi har at gøre med unge, der føler sig svigtet og er meget sårbare". (Leder ved projektsted)

At sørge for en ordentlig opstart kan være med til at mindske frafald blandt mentorer samt sikre, at det er på det rette grundlag, at mentorer vælger at indgå i Bindeleddet. Det kan være i form af en eller to prøvevagter, hvor mentorerne kommer ind og ser stedet og taler med nogle af de unge hjemløse samt efterfølgende med nogle af de ansatte eller lederen. På denne måde sikres det, at de unge frivillige har en vis form for robusthed og er bevidste om, hvad det er, de går ind til.

De udfordringer, der tidligere har været i forbindelse med rekruttering af mentorer, vurderer evaluator ikke længere gør sig gældende i samme grad. Dette skal ses i sammenhæng med, at projektet nu har skabt et navn for sig selv, der vækker genkendelse og interesse i lokalsamfundet. Dog italesættes af enkelte informanter et behov for at udvide puljen af mentorer, således at der, i et større omfang end det er tilfældet i dag, kan rekrutteres fra flere omsorgsuddannelser, herunder f.eks. også psykologi eller lignende.

4.2 Forberedelse af frivillige på mentorforløb

Overordnet set oplever mentorerne at være velforberedte til at træde ind i rollen som mentor. De fortæller om en indkøringsfase, hvor de gennemgår et tretimers introkursus omhandlende de generelle retningslinjer samt information om målgruppen og håndtering heraf. Derudover oplæres mentorerne i Hjemløsestjernen, der er et samtale-, motivations- og måleværktøj. Samtidig er der igennem forløbet løbende supervisioner, hvor de kan få professionel vejledning af en psykolog, samt mentormøder, hvor de kan tage ved lære af hinandens erfaringer og sparre om problemstillinger. Nedenfor ses et citat fra en mentor, der fortæller om sine oplevelser med supervisionen:

"Eller hvis vi har en særlig problemstilling omkring en ung – enten som mentor eller frivillig – så kan man fremlægge det, og så byder psykologen ind. Og det handler om at sætte nogle refleksioner i gang.

Det er en god mulighed for at drøfte noget af det, der er svært. Det havde vi hver tredje måned. Og det er egentlig passende, fordi der netop er det her månedlige møde". (Mentor)

Udover ovenstående fortæller flere af mentorerne om, at de også har haft mulighed for at sparre med projektlederen. Mentorerne oplever, at de altid kan komme i kontakt med vedkommende og få lettet de tanker eller stillet de spørgsmål, de går rundt med. Det opleves som meget positivt, at de har haft denne mulighed. Til trods for at de fleste beretter om oplevelser af at være ordentligt klædt på til rollen som mentor, er der alligevel fortællinger, der peger i anden retning. Bl.a. efterlyses en bedre indkøring i projektstedets beredskabsplaner, idet der er nogle af de unge, som til tider kan være udadreagerende, og i disse situationer er det nødvendigt at vide, hvordan der skal handles.

"Som jeg husker det, følte jeg virkelig, vi blev taget i hånden. Både Rune [projektleder] og personalet var tilgængelige, hvis vi havde brug for sparring – overordnet set følte jeg mig tryg i det. Men der var en enkelt situation, hvor jeg var alene på hjemmet, og vi har ikke overfaldsalarmer, og en af de unge var lidt på stoffer. Der følte jeg mig lidt utryg. Men jeg sagde det, og siden var der ikke noget". (Mentor)

Det er vigtigt, at de frivillige kan føle sig trygge på stedet, og derfor fremhæves indføring i beredskabsplaner eller lignende som et muligt opmærksomhedspunkt for fremtidig forberedelse af mentorer. Også på andre områder efterlyses der mere information om, hvordan man skal håndtere de unge. Bl.a. udtrykker en mentor ønske om at få mere viden om mentees baggrund, således at man undgår overraskelser og er oplyst om mulige ubehagelige situationer. På den måde kan man som mentor også være mere forberedt på, hvordan der skal handles i forhold til mentee. Der er dog flere faktorer i dette, som komplicerer sagen**.**

For det første kan der være forhold, som hører under tavshedspligten, hvorfor mentorerne af juridiske årsager ikke kan få den ønskede viden om mentees baggrund. **For det andet** rykker det ved konceptet om, at Bindeleddet handler om at give de unge hjemløse mulighed for at danne andre typer relationer, der ligger udover de professionelle, de så ofte møder på deres vej. Hvis mentor går ind til mødet med mentee med en masse information om den pågældende, kan det være med til at skævvride den relation, som de sammen skal bygge op. Med afsæt i disse overvejelser vurderer evaluator det ikke nødvendigt at foretage ændringer heraf. Bindeleddet har dog en stående aftale med alle projektsteder om, at projektstederne kan advare mod mentorskaber med enkelte individer, hvis det skulle blive aktuelt.

I tabel 1 herunder ses en samlet oversigt over de tiltag, der udgør rammerne i opkvalificeringen af mentorerne.

Tabel 1: Oversigt over opkvalificering og rammer

Oversigt over opkvalificering og rammer	
Intromøde Afholdes af lokal koordinator. Med løbende optag afholdes infomøder med få deltagere – oftest et par nye potentielle mentorer.	Retningslinjer for projektet på det konkrete sted. Forventninger til stabilitet og tidshorisont, beklædning m.m. Matchprocedurer. Den unge frivillige introduceres til huset og nøglepersoner ift. projektet.
Mentorguide	Mentoren modtager også en mentorguide, og det forventes, at nogle få nøgleafsnit, som beskriver retningslinjer, tavsheds- og indberetningspligt, sikkerhedsprocedurer osv., er læst, inden arbejdet påbegyndes. Desuden indeholder guiden betragtninger om det at være mentor for et andet menneske.
Personlig kontakt mentor/projektleder eller -koordinator	Status: Hvordan går det? Mulighed for spørgsmål. Mulighed for idéer og kritik.
Outcomes Star-kurser	Outcomes Star er Bindeleddets måle-, motivations- og samtaleredskab. Der afholdes jævnligt kurser i redskabet. Om nødvendigt gennemføres undervisningen én til én.
Facebookgruppe	Når nye frivillige tiltræder projektet, bliver de indlemmet i en Facebookgruppe koblet til det lokale projekt. Formålet er at skabe hyppig kommunikation og informationsdeling imellem mentorer, koordinatorer og projektets ledelse.
Løbende i projektet for mentorer	
Mentormøder Afholdes ca. hver anden måned. Mentorer og koordinatorer deltager (ofte også en repræsentant fra projektlokationen, f.eks. værested/herberg).	Hovedformålet med møderne er at skabe et rum, hvor man kan få talt sine frustrationer, tvivl og gode idéer igennem. De skal også skabe et hyggeligt samlingspunkt, så man som frivillig i Bindeleddet altid føler sig som en del af projektet – og ikke står alene. Mødedeltagerne spiser sammen.
Fælles mentor-arrangementer	Dette er en mulighed for alle mentorer (i og uden for match) og alle tilknyttede unge (i og uden for match) til at være sammen i hyggelige omgivelser om et fælles tredje.

Ca. hver anden måned.	Dette er med til at gøre projektet synligt for de unge, som endnu ikke er matchet, og det giver mulighed for at bevare tilknytningen til de andre frivillige og unge, selvom man er i match og er fraflyttet projektlokationen.
Supervision	Supervisionen fungerer som et fri- og rådgivningsrum for mentorerne. De kan tale om alt – både ift. projektet og deres arbejde – og få undervisning i arbejdet med de unge.
Kurser	Bindeleddet afholder kurser, som giver mening ift. projektet. De bliver oftest sat i stand efter ønske fra mentorerne.
Personlig kontakt mellem mentor og projektleder eller -koordinator	Der bliver løbende fulgt op på mentorerne. Hvordan går det? Er der noget, koordinatorerne kan hjælpe med? Er der nogen spørgsmål?
Koordinatorer	
Opstart og sparring	Koordinatorerne bliver startet op af et par møder med projektleder: Et infomøde og et opfølgningsmøde, hvor der kan spørges ind til opgaver, ansvarsområder osv. Ved skift af koordinatorer er det indtil nu lykkedes at lave overlap, så den aftrædende koordinator underviser den nye. Der er løbende sparring med projektleder gennem hele forløbet.
Fælles onlineplatform – Trello	Onlineplatformen gør det muligt at dele alle dokumenter og informationer på en let og tidsbesparende måde. Den giver også projektets ledelse mulighed for at få et overblik over antallet af mentorer samt status for disse.
Facebookgruppe	Koordinatorerne har deres egen gruppe, hvor de kan dele gode råd og idéer samt vende problemstillinger – på tværs af projektlokationer.

4.3 Etablering af match mellem mentor og mentee

Måden, hvorpå matchet mellem mentor og mentee etableres, har vist sig at være hensigtsmæssig og virkningsfuld i langt de fleste tilfælde. Det har den, da der er mange usikkerheder forbundet med målgruppen, herunder misbrug, psykisk sygdom og oplevelser af svigt, og derfor er det særligt vigtigt, at mentorforløbet indledes på baggrund af en allerede etableret relation. Det er en måde at sikre, at kemien mellem de involverede er der fra starten, og at de unge hjemløse ikke føler sig pressede til at opstarte et forløb, de ikke selv har valgt.

Fra Bindeleddets side er der defineret en procedure for, hvordan matchet mellem mentor og mentee etableres, hvilket beskrives nedenfor. Under interviewrunden blev det samtidig klart, at denne matchproces også er flydende, hvorfor de alternative matchprocesser og erfaringer med det beskrives kortfattet.

Procedurer

Inden et egentligt mentorforløb opstår, starter den frivillige med at komme på projektstedet én gang ugentligt, hvor han eller hun laver forskellige aktiviteter sammen med andre frivillige. Det er herigennem, at de frivillige lærer de unge at kende og opbygger relationer. Proceduren er, at frivilligperioden er på 2-3 måneder, så de frivillige får en tilknytning til projektstedet, inden de bliver mentorer. Det er vigtigt, at man som frivillig kan føle sig tryg i at rette henvendelse til personalet, og derfor skal der være en vis periode på stedet, hvor dette bånd opbygges. Der har været enkelte tilfælde, hvor frivilligperioden har været væsentligt kortere end proceduren, hvilket har været italesat som problematisk af dem, som har fået deres frivilligperiode afkortet. De frivillige når ikke at opbygge den samme forbindelse til personalet og de andre frivillige og mentorer, hvorfor der kan opstå en følelse af ikke at være helt inde i projektet. Af den grund vurderes det som vigtigt, i så vid udstrækning som muligt, at bevare frivilligperioden på de fastsatte 3-5 måneder.

Når en relation er ved at opstå, har proceduren bygget på en indirekte tilgang, da første prioritet er at undgå svigt og sårede følelser. Proceduren forløber således, at mentor går til projektlokationens kontaktperson, hvorefter denne spørger den unge om hans eller hendes interesse i at opstarte et mentorforløb. Hvis der er accept fra begge sider, bliver den unge og mentoren matchet. Herefter slutter mentorens tid på projektstedet, og der kommer fokus på at opbygge en tættere relation mellem mentor og mentee over det næste års tid.

I forhold til at tiden som frivillig slutter, når tiden som mentor starter, har der været flere ærgrelser, sådan som det bl.a. fremgår af nedenstående citat:

"Jeg synes, det var superærgerligt, at man ikke længere var en del af det på stedet. Det fungerede så godt, og jeg var så glad for at komme der. Man kan godt føle sig ekstremt ærgerlig over, at en af beboerne sagde, at han savnede og manglede os der. Jeg synes, det ville være en god idé, at man spørger, om man gerne vil fortsætte som frivillig". (Mentor)

Der kunne derfor tænkes i at tilbyde et alternativt frivilligforløb efter påbegyndt mentorforløb. Det er dog vigtigt, at fokus er på at opbygge et godt mentorskab, og man bør desuden være opmærksom på, at dette vil kunne skabe forvirring i målgruppen om projektets formål, da der både vil være frivillige til stede, som kan indgå i et mentorforløb, og frivillige, som ikke kan.

Alternative "procedurer"

Virkeligheden har været, at etableringen af matchet nogle gange er sket som planlagt, men også på flere andre måder. Mange af de unge hjemløse har spurgt direkte og vist god fornemmelse for, hvem de kunne spørge. Det gør også, at de unge hjemløse kan føle sig mere involverede i processen fra starten, sådan som det udtrykkes af en mentor i nedenstående citat:

"Men jeg synes, at det der med, at det er den unge, der tager det aktive valg om, hvem man gerne vil have som mentor... Det synes jeg var fedt. Det kan man nemlig ikke komme ude fra og presse på med.

Og det er en god ting for dem at få lov til at få den slags medbestemmelse. Det er de ikke altid vant til". (Mentor)

Der er dog også tegn på, at de alternative procedurer opstår på baggrund af manglende forståelse af, hvordan et match etableres. Igennem interviewene har der været mange forskellige fortolkninger af, hvordan selve matchet bliver etableret, og for evaluator har det været svært at skabe et klart overblik over netop dette på baggrund af informanternes beskrivelser. Interviewene indikerer, at en konsekvens ved den manglende klarhed over, hvordan et match opstår, er, at der er match, der kan gå tabt:

"Jeg troede faktisk, at det hovedsageligt var for folk, der boede på herberget. Jeg er også i tvivl om, hvad mentorforløbet indebærer – hvad kræver det af mig, og hvor fører det hen. Jeg ved ikke lige præcis, hvad jeg går ind til. For at jeg skulle gå med, skulle de kommunikere mere ud omkring, hvad det handler om". (Ung uden mentor)

"Jeg ved det faktisk ikke, hvis jeg skal være ærlig. Jeg vidste ikke, det var en mulighed. Jeg troede bare, de kom hver mandag… Kan være, de har sagt det, da de startede Bindeleddet op – men jeg kom jo først her for to måneder siden, så jeg har ikke hørt det". (Ung uden mentor)

Begge unge herover fortæller, at de sagtens kan se potentialerne i at have en mentor, og udviser tilmed interesse for det, da de bliver spurgt om det. Dog vidste ingen af de unge, hvorvidt det var muligt for dem, samt hvilke procedurer de skulle følge for at realisere det. Derfor fremhæves klar og tydelig kommunikation om selve matchforløbet til alle involverede parter som et vigtigt opmærksomhedspunkt.

Første møde

Det vigtigste redskab i opstarten af et matchforløb har været det første møde samt den mødeguide, som er udarbejdet til formålet. Mødet har som funktion at sætte rammerne for hele forløbet og at få sat forløbet godt i gang. Rammerne indbefatter længden af forløbet, kontaktretningslinjer, forventningsafstemning og information om Hjemløsestjernen – Outcomes Star. Igangsættelsen indebærer, at mentor og mentee indgår de første par aftaler og udfylder den første Hjemløsestjernen – Outcomes Star.

Opmærksomhedspunkter ift. matchprocessen:

- Hold fast i den anbefalede frivilligperiode på 2-3 måneder, så mentorerne kan få en tilknytning til stedet.
- Mulighed for at bevare tilknytningen til projektstedet som frivillig efter mentorforløbets opstart.
- Mere tydelig kommunikation om, hvordan et match opstår, til alle involverede parter.

4.4 Efter endt mentorforløb

Som tidligere beskrevet er det proceduren, at mentorforløbet ender efter et år, men at der er mulighed for at søge om forlængelse, hvilket vi har set enkelte tilfælde af. Netop denne tidsbegrænsning er der

flere af interviewpersonerne, der har haft bekymringer om. Som det kan læses ud af nedenstående citat fra en ung hjemløs med mentor, var det med til at begrænse hans lyst til at opbygge en relation med mentoren. Det var det, da tidsbegrænsningen gav ham følelsen af, at dette blot var endnu en professionel relation i hans liv, hvor han ikke var af værdi:

"Det var også meget fint, men jeg fik at vide, at man kun havde en mentor i et år. Den gang året var gået, hørte jeg ikke fra min mentor, indtil hun ringede og sagde, at jeg kunne deltage i det her [interviewet]. Jeg havde en meget brat afslutning på det. Jeg føler, at det bare var endnu en professionel relation, hvor man ikke havde en værdi… For det første var det ikke rart, at det udløb om et år, fordi hvorfor skal jeg åbne mig op, når jeg ved, at du smutter lige om lidt? (Ung i mentorforløb)

At den unge hjemløse sidder med en følelse af, at han ikke er af værdi, og at der ikke var nogen pointe i at åbne sig op for mentoren, når relationen alligevel ophørte efter et år, er en uhensigtsmæssig konsekvens af den tidsramme, som Bindeleddet opererer med. Også flere mentorer og andre unge hjemløse oplevede tidsrammen som et problem:

"Jeg var særligt glad for min mentor, og jeg synes, det er trist, at det stopper, hvor det stopper. Men jeg synes, det skal bredes ud til andre. Der skal klart være flere muligheder – det er synd, det bare stopper, og så kan man ikke mere. Det er bare trist, at det stopper. Det burde være i længere tid. Spørgsmålet er hvorfor ikke?" (Ung i mentorforløb)

Det er dog ikke alle, der anser det for at være et problem. Nogle finder tidsbegrænsningen behjælpelig, idet den er med til at gøre selve mentorforløbet mere overskueligt, når der er en afslutning, som begge kan forholde sig til ved forløbets opstart.

"For mig var det godt at kunne sige til min mentee, at du skal bare vide, at det her er for et år. Det kan man både komme med argumenter for og imod, om det er godt eller skidt. Men jeg tror, det er rigtig godt at sætte et år af for mentor og mentee, fordi vi kan forholde os til det. Det er overskueligt". (Mentor)

Tidsrammen på et år kan være med til at konkretisere selve forløbet og gøre det mere overskueligt for en frivillig at melde sig til samt for en ung hjemløs at binde sig til. Det var heller ikke alle unge hjemløse eller mentorer, der følte et behov for at fortsætte relationen i et år eller længere.

I diskussionen om, hvorvidt mentorforløbet skal vare i et år, længere eller kortere, er der særligt ét aspekt, som er vigtigt at drage frem: at ét af formålene med Bindeleddet er, at der skal bygges broer til civilsamfundet. Dette kan tage længere eller kortere tid, og der kan være mange forskellige måder at gøre det på, men som en leder ved et projektsted udtrykker bekymring om: Hvad så bagefter, når mentorforløbet ender? Hvad sker der da med de unge hjemløse?

"Jeg oplever, at den unge er blevet forladt, og der ikke er bundet broer til noget efter. Men jeg synes, man skal binde bro til noget andet. Vi er tidsbegrænsede, men f.eks. til andre frivillige steder, som ikke er tidsbegrænsede. Fedt, hvis Bindeleddet bandt bro til dette". (Leder)

Som citatet herover vidner om, er det altså afgørende, at man tænker en form for "efterværn" (fortsat støtte) ind i indsatsen. Det skyldes, at vi har at gøre med en meget sårbar og udsat målgruppe, som, til trods for at de gennemsnitligt har oplevet en positiv udvikling under mentorforløbet (se kapitel 5), fortsat har behov for en del støtte i deres liv. Lederen fortsætter:

"Lige nu fyldes de med en masse gode ting i det her mentorforløb, og så afslutter det... De er ikke selvkørende efter de unge, de kommer til at tabe noget, som det er nu, hvis ikke man bygger mere bro til noget andet… Vigtigt, at de ikke lider et tab, når mentoren slutter, men at der står noget andet i stedet – det skal ligge i projektet". (Leder)

Det her med, at brobygningen skal ligge i projektet, er en central pointe og vigtigt at tage med. Eksempelvis kunne det være, at mentorerne – under mentorforløbet – skal sørge for at introducere de unge hjemløse til andre frivilligsteder, så de har et sted at komme, når mentorforløbet ophører. Ved at gøre det løbende kan man opbygge et kendskab til stedet og skabe en tryghedsfølelse hos de unge, som er afgørende for, at de selv kommer af sted, når mentorforløbet ender. Som lederen i ovenstående citat ligeledes pointerer i interviewet, er det en oplagt mulighed for Bindeleddet at tænke ind i projektet, da de (mentorerne) kan ledsage de unge ud af huset. Evaluator vurderer, at der således fremadrettet bør være et ekstra fokus på at bygge bro til civilsamfundet, men at man også bør være bevidst om, at det er en proces, som der så småt har været talt om at igangsætte.

4.5 Opsummering

Dette kapitel har for det første vist, at rekrutteringen af mentorer tidligere i projektperioden har været et knudepunkt. Det skyldes hovedsagelig, at Bindeleddet på daværende tidspunkt ikke var et etableret navn, hvorfor mange af de unge i lokalsamfundene omkring projektstederne ikke har vidst, hvem de var. Dette har dog sidenhen ændret sig, og udfordringerne synes nu at være overvundet, til trods for at der få gange har været udfordringer med at rekruttere "de rigtige" mentorer.

For det andet har kapitlet vist, at frivilligperioden på tre til fem måneder fungerer godt, så mentorerne kan få en tilknytning til stedet, inden de indgår i et match med en af de unge. Flere peger desuden på, at mentorernes tilknytning til projektstedet bør bibeholdes, når de indgår i et match, og at der bør være mere tydelig kommunikation til alle involverede parter om, hvordan et match opstår, så ingen potentielle matches tabes. Kapitlet viser endvidere, at mentorerne overordnet set oplever at være velforberedte til at træde ind i rollen som mentor grundet den opkvalificering, som Bindeleddet leverer. Dertil kommer, at mentorerne er yderst tilfredse med den supervision, som de modtager undervejs i projektet. Endelig er det en vigtig pointe fra kapitlet, at der er blandede holdninger til varigheden af mentorforløbet på et år, og at størstedelen udviser bekymring. I forlængelse heraf påpeges det, at man bør tænke en form for brobygning til andre frivillige indsatser ind i projektet, så de unge ikke tabes på gulvet, når deres mentorforløb ophører efter et år.

5. Overordnet udbytte og virkning

I dette kapitel analyserer vi de unges *overordnede* udbytte *og virkningen* af projektet. Det betyder, at vi ikke dykker ned i de specifikke områder af de unges liv, hvor de oplever, at Bindeleddet har haft en betydning, men at vi i stedet ser på det generelle udbytte. For en mere detaljeret beskrivelse af projektets indflydelse på specifikke områder af den unges liv henvises til kapitel 4.

Resultaterne af Bindeleddets indsats dokumenteres via progressionsmålings-redskabet Outcome Star (også kaldt Hjemløsestjernen). Kapitlet bygger derfor primært på data fra Hjemløsestjernen, men underbygges også af data fra interviewene med hhv. projektleder, ledere, mentorer og de unge (med og uden et mentorforløb).

Kapitlet indledes med den overordnede virkning af mentorforløbet. Sluttelig ser kapitlet på betydningen af det "forberedende" arbejde, som de frivillige udfører i fællesrummet på det pågældende herberg/værested i forbindelse med rekrutteringen af de unge.

5.1 Outcomes Star: Hjemløsestjernen

Hjemløsestjernen er en variant af Outcomes Star, som er en familie af værktøjer, der bruges til at understøtte og måle forandringer i arbejdet med udsatte mennesker. Det er et resultatmålingsredskab, der gør organisationer i stand til at måle og beskrive ændringer hos mennesker med forskellige behov. Det er også et værktøj, der kan bruges aktivt i det sociale arbejde til at hjælpe udsatte borgere med at ændre deres liv. Det gøres dels ved at give dem et klart billede af rejsen mod større uafhængighed, dels ved at dokumentere deres fremskridt undervejs.

I Bindeleddet anvendes Hjemløsestjernen, hvis mentor vurderer, at det ikke obstruerer vedkommendes "arbejde" med den unge. Det er således kun nogle af de unge, der har været i et mentorforløb, som også har udfyldt stjernen. De unge udfylder som minimum stjernen ved opstart og nær afslutning af mentorforløbet. Nogle udfylder også stjernen undervejs i forløbet, mens nogle kun har udfyldt en enkelt stjerne. Som datagrundlag for evalueringen indgår kun stjerneregistreringer fra opstart og afslutning, ligesom der skal være registreret mindst to stjerner for den unge.

Hjemløsestjernen dokumenterer forskellen i evnen til at tage vare på sit eget liv og sin egen situation som hjemløs. I samarbejde med mentoren angiver den unge en værdi på en skala fra 1 til 10, der beskriver vedkommendes opfattelse af egen tilstand samt ressourcer inden for nedenstående områder. En høj score indikerer en høj grad af mestringsevne.

1. Motivation og at tage ansvar
2. Livsmestring og egenomsorg
3. Administration af økonomi
4. Socialt netværk og relationer
5. Stof- og alkoholmisbrug
6. Fysisk sundhed
7. Psykisk sundhed
8. Meningsfuld brug af tid

9. Administration af lejemål og indkvartering
10. Kriminel adfærd.

Hjemløsestjernen er relevant for evalueringen af Bindeleddet, i og med at der her arbejdes med de problemer i de unges liv, som kan medføre og/eller har medført hjemløshed. Formodningen er således, at en forbedret evne til at tage vare på de områder af livet, som er dækket af Hjemløsestjernen, alt andet lige reducerer risikoen for hjemløshed og styrker den unges evne til at opretholde et liv i egen bolig. Evaluator finder, at Hjemløsestjernen er det bedste tilgængelige redskab til denne form for dokumentation[3].

Et vigtigt forbehold er, at Hjemløsestjernen ikke er benyttet til at måle effekten af Bindeleddet, forstået som en kausal følge af indsatsen. Hjemløsestjernen er anvendt til at måle progression, dvs. forskel i de unges evner til at forholde sig til deres eget liv. Der er ikke anvendt en kontrolgruppe, hvorfor målingen ikke kan tage højde for en evt. spontan progression eller udvikling, som skyldes andre indsatser eller ændringer i livet, som ikke har noget med Bindeleddet at gøre. Datagrundlaget i nærværende slutevaluering udgør desuden kun 14 unge.

5.2 Resultater

I dette afsnit gennemgår vi de overordnede resultater af projektet. Disse uddybes yderligere i kapitel 3 og 4. Afsnittet dokumenterer først virkningen af mentorforløbet. Herefter ser vi på betydningen af det indledende arbejde, som de frivillige udfører, inden de matches med en ung og indgår i et mentorforløb.

Indledningsvis er det vigtigt at påpege, at det ikke er muligt at opdele analysen på baggrundsforhold som eksempelvis projektsted, da datagrundlaget er for spinkelt.

5.2.1 Mentorforløbet

Hjemløsestjernen er blevet udfyldt af 15 unge, som har haft tilknyttet en mentor gennem Bindeleddet. For 14 af disse unge er stjernen udfyldt mere end én gang, hvilket muliggør en måling af progression.

Figur 1 herunder viser den gennemsnitlige ændring i de unges adfærd på de 10 områder, som Hjemløsestjernen dækker over. Den brune cirkel illustrerer de unges måling *ved opstart* af mentorforløbet, mens den grønne omvendt illustrerer de unges måling ved *afslutning* af forløbet. Som det fremgår af figuren, har de unge under deres deltagelse i Bindeleddet således i gennemsnit oplevet en progression på samtlige 10 områder.

[3] Triangle Consulting har undersøgt Hjemløsestjernens validitet, bl.a. ved at holde den op imod New Directions Team (NDT) assessment ('Chaos index') og Warwick-Edinburgh Mental Wellbeing Scale (WEMWBS). Her findes korrelationer, der understøtter stjernens validitet, særligt ift. misbrug, socialt netværk og mentalt helbred (https://www.outcomesstar.org.uk/wp-content/uploads/OS-Psychometric-Factsheet_Homelessness-Star.pdf). Yderligere forskning og undersøgelser af validitet og reliabilitet kan findes på http://www.outcomesstar.org.uk/about-the-star/evidence-and-research/

Figur 2: Overordnet progression på Hjemløsestjernen

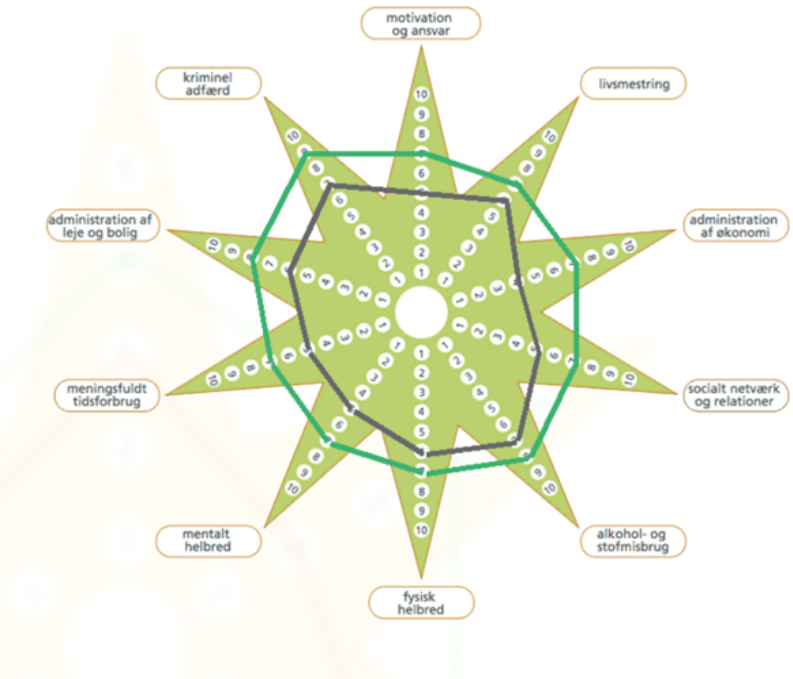

Note: N = 14.

En lav førstescore (3-4) indebærer, at de unge har behov for at blive motiverede og for at lære, at de selv kan gøre noget for at ændre deres situation. En meget lav score (1-2) indebærer, at de slet ikke vil/kan erkende, at de har problemer. De indledende scorer viser, at de unge i Bindeleddet ikke har disse udfordringer, idet de har en relativt høj score ved første registrering med et gennemsnit på 5.7. Dette indebærer, at de overordnet set er engagerede i at ændre deres liv, og at de tror, at det kan lade sig gøre. Men de kan ikke selv tage ansvar for disse ændringer og kan kun i begrænset grad selv tage initiativ til at gøre noget anderledes.

De er klar over, at noget ikke er, som det skal være, og at de selv kan være med til at gøre en forskel. De er imidlertid endnu ikke der, hvor de for alvor er i stand til at tage fat på deres problemer, så mentorens opgave er at hjælpe dem med at hjælpe sig selv. Det er en krævende position at være i som mentor; man skal hjælpe, men man skal heller ikke hjælpe så meget, at man tager initiativet fra den unge.

De unge har den laveste førstescore på områderne økonomi, motivation og ansvar, meningsfuldt tidsforbrug samt psykisk helbred, som alle er under 5. Til gengæld scorer de særligt højt ift. kriminalitet og misbrug (begge over 7) og også ret højt på livsmestring og egenomsorg (over 6).

De unge er således langt hen ad vejen i stand til at tage vare på sig selv og er ikke kommet langt ud i kriminalitet og misbrug. Der er således – i gennemsnit – ikke tale om en hård målgruppe af unge, som kan ses i andre sociale lavtærskelindsatser. Der er i stedet tale om unge, som har psykiske

udfordringer, som de ikke kan tackle, og som gør, at deres økonomi ikke er stabil, at de har mistet kontakt til venner og familie, og at de ikke har noget meningsfuldt at tage sig til.

Denne profil tegner et billede af et menneske, for hvem det er begyndt at gå skævt, men ikke er gået helt galt endnu. Uden hjælp vil de områder, som ved opstart af indsatsen var med til at hive gennemsnittet op, dog sandsynligvis forværres, og der kan være tale om en deroute, hvorfra den unge får endnu sværere ved at komme tilbage.

De områder, hvor de unge har oplevet den største gennemsnitlige progression, er 'administration af økonomi' (+2.36), 'meningsfuldt tidsforbrug' (+1.85) samt 'motivation og ansvar' og 'psykisk helbred' (begge +1.78) jf. tabel 1 herunder.

Tabel 2: Udviklingen i den gennemsnitlige score for Hjemløsestjernens 10 dimensioner

	Første måling	Sidste måling	Ændring
Motivation og ansvar	4.93	6.71	1.78
Livsmestring og egenomsorg	6.07	7.36	1.29
Administration af økonomi	4.43	6.79	2.36
Socialt netværk og relationer	5.14	6.71	1.57
Alkohol- og stofmisbrug	7.21	8.14	0.93*
Fysisk helbred	5.79	6.93	1.14
Psykisk helbred	4.93	6.71	1.78
Meningsfuldt tidsforbrug	4.79	6.64	1.85
Administration af leje og bolig	5.86	7.50	1.64
Kriminel adfærd	7.36	8.57	1.21*
Gennemsnit	**5.65**	**7.21**	**1.56**

*Note: N = 14. Ændringer markeret med * betyder, at resultatet er signifikant ved 95 pct.-niveau.*

Særligt den store fremgang på området økonomi er interessant. Det skyldes, at formålet med Bindeleddet bl.a. er at støtte den unge i at kunne bo i egen bolig, hvor det er afgørende, at den unge til en vis grad er i stand til at administrere sin egen økonomi. Progressionen på dette område tyder dermed på, at Bindeleddet har succes med at arbejde med nogle af de bagvedliggende faktorer, som muliggør en realisering af de opstillede mål for projektet. Bemærkelsesværdigt er det desuden, at de områder, hvor de unge har størst progression, også er områder, hvor de havde de laveste scorer til at starte med. Det vidner om, at de unge har fået hjælp til at tackle områder af deres liv, hvor der umiddelbart synes at have været det største behov for det.

Kigger man omvendt på de områder, hvor de unge i målgruppen har oplevet den mindste progression, er der tale om 'alkohol- og stofmisbrug' (+0.93), 'fysisk helbred' (+1.14) samt 'kriminel adfærd' (+1.21). Værd at bemærke her, særligt ift. alkohol- og stofmisbrug samt kriminel adfærd, er, at de unge til at starte med scorede forholdsvis højt på disse områder. Således havde de unge i målgruppen allerede fra starten en god forståelse for, hvorfor og hvordan de kommer i problemer, hvilket betyder, at de ikke på samme måde som på andre områder har haft et stort behov for at ændre adfærd, ligesom

der er mindre luft til forbedring, inden man rammer loftet for skalaen. Til trods for dette viser analysen, at der er progression på begge områder – endda en statistisk signifikant progression, hvilket vidner om, at denne udvikling med 95 pct. sandsynlighed vil kunne genfindes på lignende målgrupper, hvis indsatsen testes bredere i befolkningen. Ovenstående følger desuden det generelle mønster, vi ofte ser med Outcomes Star, nemlig at der er mindst progression på de områder, der i forvejen ligger højt i den første måling.

Tabel 1 viser herudover de unges samlede, gennemsnitlige progression, som ved første måling var relativt høj med en score på 5.7. Jævnfør beskrivelsen af Hjemløsestjernens faser i bilag 1 indebærer dette, at de unge overordnet set er engagerede i at ændre deres liv og tror på, det kan lade sig gøre. Samtidig betyder denne placering dog også, at de unge er nervøse for forandring med alt, hvad det indebærer. De unge har således stadigvæk behov for støtte, som særligt handler om opmuntring og om at hjælpe dem med at planlægge, hvad de vil gøre, snarere end at gøre det for dem. Ovenstående indikerer, at målgruppen altså er i en udviklingsfase, hvilket, jævnfør forandringsteorien (se side 10), er centralt for at kunne deltage i projektet.

Ved den sidste måling er den samlede gennemsnitlige score for de unge 7.2. Der er således tale om en betydelig forbedring sammenholdt med første måling: De unge er ved sidste måling i en lærende fase, hvilket betyder, at de begynder at handle anderledes, men stadig øver sig. Denne fase indebærer samtidig, at de unge handler aktivt og problemløsende, selv tager ansvar og selv finder ud af, hvordan de kommer videre i livet. De har stadigvæk behov for støtte, men de vil i mange situationer være i stand til at løse problemerne selv.

Én ting er, at de unge samlet set har oplevet en gennemsnitlig progression på forskellige områder i deres liv i løbet af den tid, de har været en del af projektet. En anden er, hvad *hver enkelt* ung har fået ud af at have en mentor tilknyttet gennem Bindeleddet. Tabel 2 herunder viser andelen af unge med hhv. stor progression, moderat progression, ingen ændring og negativ udvikling.

Tabel 3: Antal unge med to registrerede stjerner opdelt på gennemsnitlig progression på alle 10 områder

Stor progression (> 1 i gennemsnit)	Moderat progression (0,25-1)	Ingen ændring (-0,25 – 0,25)	Negativ udvikling (< -0,25)
7 (50 %)	6 (43 %)	1 (7 %)	0 (0 %)

Note: N = 14

Som det fremgår af tabellen, er der ingen unge, der oplever en negativ udvikling under deres deltagelse i Bindeleddet, og kun én ung har ikke oplevet nogen ændring. Tværtimod har de fleste unge oplevet en positiv udvikling. Således er der for seks af de unge sket en moderat progression på tværs af de 10 områder (gennemsnitlig progression mellem 0,25 og 1), mens der for syv af de unge er sket en stor progression (større gennemsnitlig progression end 1). Tilsammen tyder dette på, at Bindeleddet har haft en væsentlig betydning for de unge, der har deltaget i projektet. En af de unge fortæller herom:

"Det [Bindeleddet] har haft en stor betydning, eftersom jeg selv har overvejet at skulle arbejde med unge mennesker eller kvinder, der har det svært. Det har motiveret mig til at tabe mig og tage en uddannelse. Jeg bliver student her til sommer. Hvis jeg ikke havde haft [mentoren], så var jeg nok ikke kommet dertil". (Ung i mentorforløb)

5.2.2 Det indledende arbejde som frivillig

Evalueringen har primært fokus på at dokumentere virkningen af Bindeleddets mentorindsats. Imidlertid er det i løbet af projektet blevet klart, at det indledende arbejde, hvor mentoren er til stede på herberget for at finde et godt match med en ung, også har betydning for de unge. Evalueringen viser, at tilstedeværelsen af de frivillige særligt har haft en positiv indvirkning på frivillig til ung-relationen, men at der altså også synes at være belæg for at konkludere, at tilstedeværelsen af de frivillige har en positiv betydning for ung til ung-relationen, dvs. sammenholdet blandt de unge på projektstederne.

Frivillig til ung-relationen

Som tidligere nævnt har mentoren flere gange om ugen haft ophold på stedets fællesrum og snakket og f.eks. spillet kort med dem af de unge, som var interesserede, og har som sådan udfyldt en funktion, der minder om en slags 'besøgsven'. Der har ikke været tale om et *forløb* med en ung – det har mere handlet om bare at være til stede og snakke.

Evalueringen peger på, at det indledende arbejde bl.a. har betydet, at de unge har haft mulighed for at spørge ind til livet som studerende og dermed blive klogere på, om det var noget, de kunne tænke sig. Eksempelvis fortæller en af mentorerne, at vedkommende, i den indledende fase som frivillig, har brugt meget tid på at tale med de unge om uddannelse:

"De fleste af os var i gang med uddannelse, og der var et par stykker af de unge, der blev inspireret af det. Vi havde mange gode snakke om uddannelse. Jeg tror ikke, det er ukendt, at hvis man selv har lidt at bøvle med, så vil man også gerne give lidt tilbage og gå den vej… Men vi havde også snakke om, hvad det kræver: Der er jo også, at man er nødt til at have styr på sit eget liv for at kunne være i alt det her…". (Mentor)

De frivillige deler således deres erfaringer med de unge, f.eks. også om, hvordan man finder en bolig eller skriver jobansøgninger. De unge hjemløse bliver altså præsenteret for andre unge, som lever et "normalt" liv, de potentielt set selv ville kunne have levet. Afstanden mellem unge og frivillige er dermed ikke så stor sammenholdt med f.eks. de professionelle relationer, de unge er vant til at indgå i, hvilket åbner op for, at de får talt med de frivillige om alt lige fra vejret til de mere dybere samtaler, hvor de kan afsøge råd og sparring om dét, der fylder i deres liv. Udover samtalerne og den sparring, som de unge får mulighed for at få i fællesrummene, giver tilstedeværelsen af de frivillige fra Bindeleddet også de unge et afbræk fra en hverdag, som til tider kan være kaotisk.

Ung til ung-relationen

Evalueringen har ligeledes haft fokus på at få en forståelse for, om det betyder noget for ung til ung-relationen, at der ugentligt er frivillige til stede på projektstedet. Overordnet set peger evalueringen på, at tilstedeværelsen af de frivillige har en positiv indvirkning på de unges relationer indbyrdes:

"Ja, helt sikkert! Det, jeg kan fornemme, er hovedsagelig i forhold til aktiviteterne og sammenkomsterne. Det gør sammenholdet blandt de unge bedre. Det gør også, at man begynder og tro lidt mere på sig selv i forhold til job eller skole, når man har nogle, man kan sparre op ad. (...) Jeg bliver nødt til at sætte en tyk streg under, hvor meget det betyder for sammenholdet". (Ung uden mentor)

De aktiviteter, som de frivillige planlægger, giver således rum for at skabe nogle andre typer fællesskaber, end dem de unge ellers bevæger sig i. Det rum bliver skabt, fordi de unge samles om en aktivitet, der adskiller sig fra det, de normalt foretager sig med deres med-beboere. Evalueringen viser, at det særligt er aktiviteter, der ligger udover det sædvanlige (f.eks. ture ud af huset), som synes at forbedre relationerne indbyrdes, da de giver rum for at mødes i nye fællesskaber og ryste de unge sammen gennem fælles oplevelser.

5.3 Virksomme mekanismer

Outcomes Star og interviewene med de unge og mentorerne tegner et klart billede af, at de unge oplever at være blevet bedre til at mestre deres liv, og at de i vid udstrækning tilskriver denne udvikling deres relation til deres mentor og dermed Bindeleddet. I interviewene med de unge har de også fortalt om, hvorfor mentorindsatsen virker, hvilket indgår i analyserne i rapportens afsnit 4. Herunder samles disse udsagn i et separat afsnit om 'virksomme mekanismer', hvormed det præsenteres, hvad det er ved Bindeleddets mentorindsats, som de unge finder virksomt.

5.3.1 En ikke-professionel relation mellem jævnaldrende

I interviewene peges der på, at det særligt er den ikke-professionelle relation mellem den unge og en jævnaldrende mentor, der er betydningsfuld for, at de unge vil åbne op for at tale om deres udfordringer:

"Det har stor betydning, at det ikke er en professionel relation, men et venskab. Fordi man kan udtrykke sig noget mere, end man kunne, hvis man skal til at tænke over, hvad man skal sige. Når man skal sige det til en professionel, er trangen der ikke rigtig". (Ung i mentorforløb)

"Det dér med at være sammen med nogle andre unge, som egentlig bare gerne vil være sammen med dem, som de er, er nyt for dem. De er afvigere og bliver afvist af deres medmennesker, og det er rigtig godt for mange af dem at snakke om andre ting end penge eller stoffer. Det giver et frirum til at være ung. Og så får de en masse fede oplevelser, som de ikke ville få andre steder. Det giver også et indblik i, hvilket liv de faktisk kan få, hvis man kommer ind i den "normale" gruppe. De får indblik i helt almindelig, kedelig hverdagssnak, når de sidder sammen med os". (Mentor)

Mentorforløbene giver altså de unge et frirum, hvor de kan tale om stort og småt med et andet menneske, som de har meget til fælles med.

I de kvalitative interviews med begge parter er det oftest ordet "ven", der går igen, når de skal beskrive relationen, mens det i få tilfælde omtales som noget, der nærmer sig det familiære:

"Jeg tænker lidt, det var et venskab. Vi snakkede lidt, som om vi var venner". (Ung med mentor)

"Jeg ser det lidt som en fremmedven, man ikke rigtig ved så meget om, men mødes med, og hvor det bare er hyggeligt. Hvor man har det sjovt, og hvor det er uforpligtende". (Ung med mentor)

"Jeg ser vores relation som rigtig givende for begge parter og som meget lige". (Mentor)

Citaterne ovenfor bekræfter denne pointe og vidner om, at de unge, gennem deres mentor, får direkte mulighed for at udbygge en relation, som ikke er professionel, men derimod har karakter af at være en mere uforpligtende og lige relation mellem to mennesker. Netop det faktum, at relationen ikke er professionel, opleves af begge parter som positivt, da de unge tør åbne mere op, dele ud af deres liv og spørge til råds, fordi de oplever, at de ikke dømmes. Flere af de unge fortæller, at de har talt med deres mentor om de ting, der kan være svære i deres liv, herunder f.eks. misbrug, familie eller alkoholproblematikker. Kun få oplever en mere overfladisk relation, og mentorerne fortæller, at det som regel skyldes, at den unge har meget svært ved at åbne op og udvise tillid.

To mentorer og en leder giver udtryk for, at man skal være opmærksom på, hvad det betyder for relationen mellem mentor og mentee, at mentorerne også skal indsamle data til evalueringen, og at det potentielt kan gå ud over relationen til mentee'en. Netop fordi der er tale om en jævnbyrdig relation, som af flere bliver betragtet som en slags venskab, så er det en vigtig overvejelse, at det kan opleves som forstyrrende, at der skal spørgeskemaer og dokumentation ind i den relation.

"Det ændrer også i dynamikken mellem os. Relationen skal være ekstremt god, for at man ikke støder ens mentee, hvis jeg nu vurderer anderledes, end vedkommende gør… Det er jo et redskab ligesom andre, hvori der er en magt". (Mentor)

"Jeg synes, det her med at udfylde Hjemløsestjernen, det synes jeg nogle gange på en eller anden måde brød det med den positive relation. I og med vi havde så gode samtaler og snakkede så frit om alting, så blev det på en måde en professionel relation, når vi skulle sidde og udfylde den her. En pligt, som min mentee ikke kunne se formålet med". (Mentor)

"Jeg synes, det repræsenterer alt andet end at skulle måle den her indsats. Det kommer til at fylde i starten, i stedet for at det er nogle menneskelige værdier, man lægger vægt på. Jeg forstår det godt, men jeg synes, det er forkert... De frivillige skal bare have en interesse i at være sammen med det andet menneske". (Leder)

Her skal det også tilføjes, at begge de mentorer, som herover udtaler sig om risikoen ved måling og dokumentation, ser Hjemløsestjernen som et godt redskab, hvis det bruges rigtigt, og mentor og mentee lærer hinanden at kende, inden det tages i brug.

For nogle kan Hjemløsestjernen også virke som et værktøj til at få gang i nogle af de svære snakke med de unge. Nogle snakke, som af forskellige årsager ellers ikke ville blive taget, sådan som det følgende citat illustrerer:

"Den unge fyr, jeg var matchet med, var rigtig nem at være i match med. Han mødte op hver gang, svarede hver gang, jeg skrev, og han var i godt humør hver gang. Men det der med at åbne op for det svære var ikke let. For så skulle man skifte lidt stemning. Jeg kunne gøre det gennem Hjemløsestjernen, så den virkede som et godt redskab til det. Han ville gerne svare, når jeg spurgte, men han åbnede ikke op af sig selv". (Mentor)

Hjemløsestjernen kan på den måde fungere som et redskab til at give mentor og mentee et overblik over progressionen hos mentee og i deres fælles samarbejde. Men som en mentor udtrykker det, er det dog essentielt, at begge parter sættes grundigt ind i redskabet, og at de føler sig trygge ved hinanden, da det er sårbart at skulle blive vurderet på personlige parametre. Derfor fremhæves det som fordelagtigt, at der bygges bånd mellem mentor og mentee, inden redskabet tages i brug.

5.3.2 En positiv rollemodel

Både de unge og flere af mentorerne fortæller, at der ofte bliver set op til mentoren, fordi vedkommende også er ung og lever et liv, som den unge potentielt set kunne have levet. For de unge bliver mentoren en person, de kan spejle sig i, hvilket også bekræftes i flere af de kvalitative interviews:

"Det [Bindeleddet] har haft en stor betydning, eftersom jeg selv har overvejet at skulle arbejde med unge mennesker eller kvinder, der har det svært. Det har motiveret mig til at tabe mig og tage en uddannelse. Jeg bliver student her til sommer. Hvis jeg ikke havde haft [mentoren], så var jeg nok ikke kommet dertil". (Ung i mentorforløb)

Som det fremgår af citatet herover, har mentorerne en positiv indflydelse på de unge, som de inspirerer og motiverer til at ændre deres liv til det bedre. Der er ingen tvivl om, at mentorerne fungerer som rollemodeller, som de unge ser op til. Det kommer også til udtryk i de samtaler, som de frivillige har med både de unge på projektstederne og efterfølgende deres mentee. Her bliver det af flere påpeget, at de unge er nysgerrige på de frivilliges uddannelser og jobs, som de spørger ivrigt ind til.

6. Analyse af mentorindsatsen

I dette kapitel analyserer vi betydningen af mentorindsatsen. Kapitlet er, som det blev nævnt indledningsvis, struktureret efter dimensionerne i Outcome Star, hvilket betyder, at vi gennemgår dimensionerne særskilt. Denne fremgangsmåde muliggør, at vi kommer i dybden med alle ti dimensioner og bliver i stand til at uddybe på hvilke parametre, de unge oplever bevægelse.

I analysen af hver dimension anvendes de kvantitative resultater fra Hjemløsestjernen i en kombination med de kvalitative data, som sætter ord og beskrivelser på, hvordan udviklingen ser ud for konkrete unge.

6.1 Motivation og ansvar

I tabellen herunder ses de unges gennemsnitlige udvikling på området 'motivation og udvikling'. Området handler om, hvordan de unge har det med forandringer i deres liv, og om de selv er klar til at ændre det.

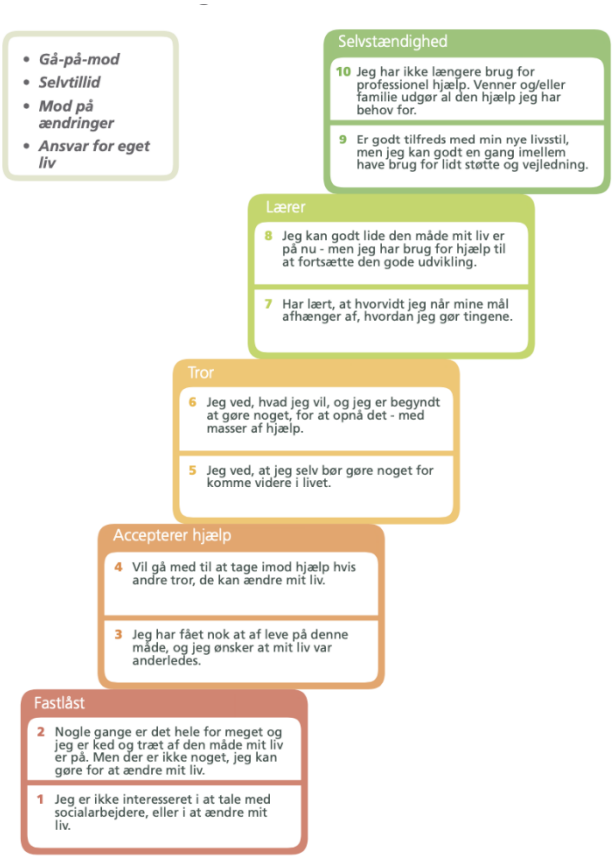

Som det fremgår af tabellen herunder, har de unge gennemsnitligt oplevet en positiv udvikling på området. Således har de rykket sig fra at være i en fase, hvor de, jævnfør Hjemløsestjernen, erkender, at der er problemer, men har svært ved at tro på, at tilværelsen kan blive bedre – til at være i en fase, hvor de er klar til at ændre deres liv og er begejstrede herfor. Der er tale om en afgørende forskel, hvor den unges udgangspunkt var en fastlåst situation, som den unge ikke selv så en mulighed for at gøre noget ved. Uden hjælp er det derfor ikke sandsynligt, at den unge ville være kommet videre af egen kraft. Selvom de unge har rykket sig meget på dette område, er det dog vigtigt at nævne, at de unge stadigvæk har behov for støtte til f.eks. at oversætte deres engagement til specifikke mål eller hjælp til at planlægge, hvad de gerne vil foretage sig.

Tabel 4: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'motivation og ansvar'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
4,93	6,70	1,78

Note: N = 14.

Også de kvalitative interviews peger i retning af, at mentorforløbet har givet de unge mod på og lyst til at ændre deres liv til det bedre. En mentor fortæller således om sit forløb med en mentee:

"I den tid, vi var matchet, så jeg nogle store forandringer. Hun var i gang med uddannelse, afsluttede forløb ved kriminalforsorgen og tog sin medicin…". (Mentor)

Kigger man på den udvikling, de enkelte unge har oplevet på dette område, angiver størstedelen, at de har oplevet progression (se Tabel 5). Således har 71 pct. svarende til 10 af de unge udviklet sig i en positiv retning på området 'motivation og ansvar', mens de har været en del af Bindeleddet, hvorimod de resterende angiver, at de hhv. ingen udvikling har oplevet (14 pct. svarende til to unge) eller har oplevet regression (14 pct.).

Tabel 5: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'motivation og ansvar'

Progression	Ingen udvikling	Regression
71 %	14 %	14 %

Note: N = 14.

Tilsammen vidner ovenstående om, at størstedelen af de unge er blevet mere villige til at diskutere mulighederne for at ændre deres liv og samtidig kan se værdien heraf, hvilket er et afgørende skridt i retning mod at ændre deres liv til det bedre.

6.2 Livsmestring og egenomsorg

I Tabel 8 ses de unges udvikling på området 'livsmestring og egenomsorg'. Området handler om, hvor godt den unge er i stand til at tage vare på sig selv og sit hjem, dvs. håndtere områder som renlighed, indkøb, madlavning og tøjvask.

Tabel 8 herunder viser, at de unge i udgangspunktet ved første registrering gennemsnitligt ligger højt på dette område sammenholdt med nogle af de andre områder. Det bekræftes ligeledes i de kvalitative interviews, hvor de unge fortæller, at de ikke i samme grad som ved nogle af de andre områder har talt med og haft et behov for at tale med deres mentor om hverdagens praktiske gøremål. Til trods for dette vidner data i tabel 8 dog om, at de unge har rykket sig betydeligt på dette område under deres forløb i Bindeleddet. Således er de gået fra at være i en fase, som har karakter af, at de tror på og forbereder sig på forandringer – til at være et sted, hvor de så småt begynder at erkende, at de får det bedre, når de passer på sig selv.

Tabel 6: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'motivation og ansvar'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
6,07	7,36	1,29

Særligt erkendelsesdelen er afgørende for den udvikling, de unge oplever på området. Således vidner den anden måling i tabellen om, at de unge ved udgangen af mentorforløbet kan forstå vigtigheden af at tage vare på sig selv, og hvordan det påvirker måden, de har det på, samt hvordan andre reagerer på én. Alt sammen noget, de i mindre grad var i stand til i starten af deres mentorforløb, hvor det mere handlede om at kunne udføre hverdagens praktiske gøremål uden i lige så høj grad at kunne lave koblingen mellem disse og deres eget helbred. En af de unge fortæller:

"Jeg er blevet bedre til døgnrytmen – kl. 23 slukker jeg for de forskellige ting. Hun [mentor] har gjort mig mere klar over, at jeg burde gøre det, og så handler jeg mere på det". (Ung med mentorforløb)

Kigger man på andelen af unge, der oplever progression på området, ses det af Tabel 7 herunder, at der er tale om en overvejende stor andel. Således har 64 pct. af de unge angivet, at de har oplevet en forbedring på dette område, mens 29 pct. ingen udvikling oplever, og kun 7 pct. oplever regression. Værd at bide mærke i er det, at en forholdsvis stor andel ingen udvikling oplever på dette område. Det kan meget vel skyldes, at de unge i forvejen scorede højt på området, og derfor, som de fleste også forklarer i interviewene, ikke har haft det store behov for at tale med deres mentor herom, da det ikke var her, deres største udfordringer lå.

Tabel 7: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'livsmestring og egenomsorg'

Progression	Ingen udvikling	Regression
64 %	29 %	7 %

Note: N = 14.

6.3 Administration af økonomi

Tabel 8 herunder viser de unges gennemsnitlige progression på området "administration af økonomi". Området handler om, hvordan den unge håndterer sine penge, herunder f.eks. om den unge har viden om, hvordan man udfylder formularer, lægger et budget, betaler regninger, håndterer og reducerer gæld m.m.

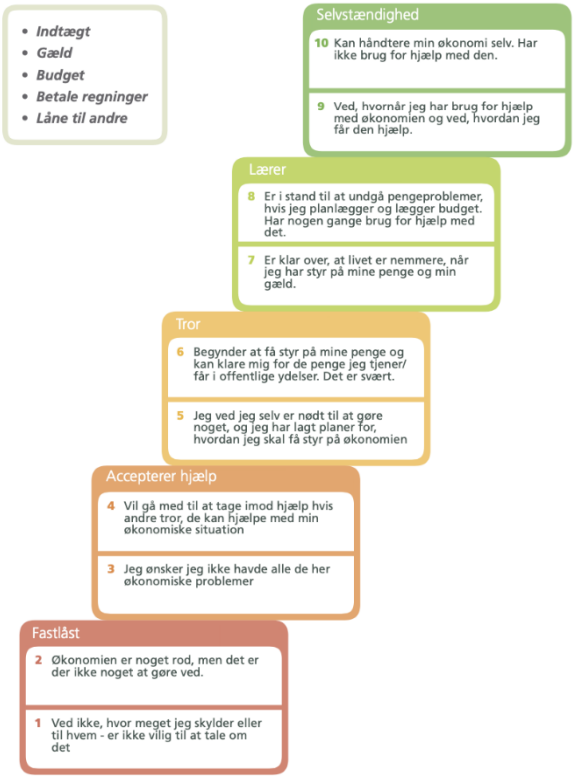

Som det fremgår af tabellen herunder, har de unge oplevet en markant udvikling på dette område: Med en gennemsnitlig positiv ændring på +2,36 er økonomi altså det område, hvor de har rykket sig mest. De unge har på dette område udviklet sig fra at være i en fase, hvor de godt nok har haft en forståelse af, at der foreligger udfordringer med deres økonomi, men ikke har troet på, at det har kunnet ændre sig – til at være i en fase, hvor de er engagerede og motiverede i forhold til at diskutere mulighederne for at ændre deres syn på deres økonomiske situation.

Tabel 8: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området "administration af økonomi"

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
4,43	6,79	2,36

Mere specifikt vidner udviklingen på området om, at de unge efter mentorforløbet begynder at tage ansvar for deres økonomi og forstår vigtigheden heraf. De anerkender således behovet for et budget, forstår deres rettigheder og pligter forbundet med offentlige ydelser og betaler deres husleje til tiden, hvilket også kommer til udtryk i de kvalitative interviews:

"Vi snakkede også om min økonomi, men jeg håndterer det lidt bedre, end jeg gjorde før. Jeg har tilmeldt mig [et hjælpetilbud], og hun [mentor] hjalp mig med det. Hun spurgte, om jeg ikke lige burde få tilmeldt mig det igen… Jeg har været tilmeldt før, men hun fik mig til at gøre det igen". (Ung med mentorforløb)

Til trods for at de unge i denne fase stadigvæk oplever, at det til tider kan være svært eksempelvis at overholde deres budget, er de blevet langt mere selvstændige på dette område. Særligt det at kunne administrere deres egen økonomi er centralt for de unge i lige netop dette projekt, da en stabil økonomi er afgørende for, at de på et tidspunkt kan komme ud at bo i egen bolig – et mål, som Bindeleddet netop sigter mod.

Kigger man på andelen af unge, som udviser progression på området, ses det i Tabel 9, at størstedelen (86 pct.) af de unge oplever progression. Kun 14 pct. af de unge har angivet, at de ingen udvikling har

oplevet, mens 0 pct. angiver, at de har oplevet regression. Det vidner om, at stort set alle de unge har oplevet en betydelig forbedring af deres økonomiske situation under deres mentorforløb.

Tabel 9: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'administration af økonomi'

Progression	Ingen udvikling	Regression
86 %	14 %	0 %

Note: N = 14.

Selvom der er tale om en positiv udvikling på området, som ovenstående viser, er der også få unge, der i interviewene giver udtryk for, at de enten ikke har talt med deres mentor om dette, eller at de har, men at de i den forbindelse efterspørger mere støtte og hjælp fra vedkommende ift. at administrere deres økonomi:

"Jeg opsagde min bolig. Dér manglende jeg lidt hjælp. Jeg tror, at de ikke vidste, hvordan man gjorde. Jeg tror, de kunne hjælpe noget af vejen, men ikke helt. Jeg endte jo med at opsige min bolig, hvor de ikke hjalp med at sige, at man kan søge det her og det her… Jeg havde brug for, at min mentor lige sagde: "Hov, vent lige med at opsige din bolig. Nu tager vi den lige med ro, og jeg prøver lige at se, om vi kan finde en løsning sammen". (Ung med mentorforløb)

Selvom citatet herover vidner om, at den unge godt kunne tænke sig noget mere hjælp fra mentoren i forhold til sin økonomiske situation, er det i princippet ikke noget, der hører ind under mentorrollen: Mentorernes opgave er at støtte de unge socialt.

Sammenfattende peger ovenstående på, at de unge gennemsnitligt har opnået en markant forbedring af deres økonomiske situation under deres mentorforløb.

6.4 Socialt netværk og relationer

Tabel 10 herunder viser de unges progression på området 'socialt netværk og relationer'. Dette område omhandler den unges sociale omgangskreds, herunder venner og familie, og vedkommendes relation til disse netværk.

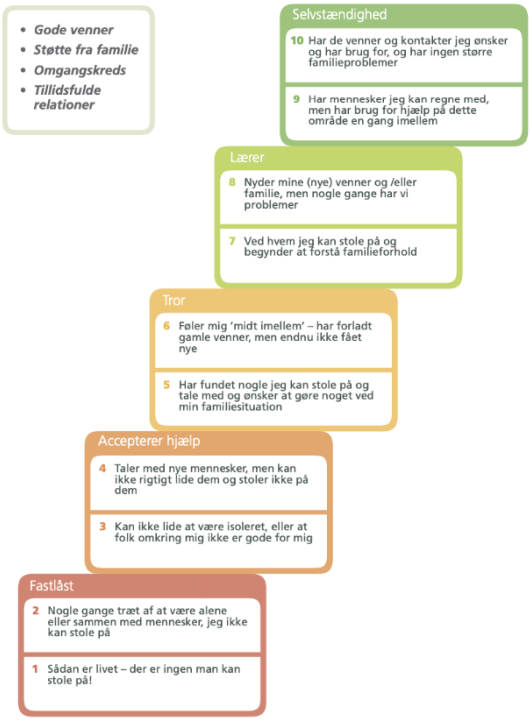

Som det fremgår af Tabel 10 herunder, er den gennemsnitlige score ved første måling forholdsvis høj (5,14) sammenholdt med andre af områderne (motivation og ansvar (4,93), administration af økonomi (4,43), meningsfuldt tidsforbrug (4,79)). Da formålet med Bindeleddet netop er at skabe sociale relationer og afbøde den sårbarhed, der følger af at være alene, kan disse resultater virke overraskende, da de vidner om, at de unge i målgruppen har et større behov for at styrke andre områder af deres liv end netop det sociale. Til trods for dette skal der dog ikke herske tvivl om, at de unge med en score på 5,14 oplever betydelige udfordringer på dette område og har lang vej igen, før de opnår selvstændighed.

Tabel 10: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'socialt netværk og relationer'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
5,14	6,71	1,57

Note: N = 14.

Af slutmålingen i tabellen fremgår det, at der under forløbet er sket en betydelig gennemsnitlig forbedring på området: De unge har udviklet sig fra at være i en fase, hvor de har mennesker omkring sig, som de stoler på og taler med – til at være i en fase "midt imellem", hvor de bevæger sig væk fra deres tidligere omgangskreds, men endnu ikke har fundet ud af at skabe nye relationer. Selvom de unge på dette stadie stadigvæk har behov for støtte til at genkende/anerkende konstruktive relationer i deres liv, er den positive udvikling på området heller ikke til at tage fejl af i de kvalitative interviews:

"Vi har snakket en del om sociale relationer og netværk. Jeg har senere hen fundet ud af, at jeg er bipolar, men det snakkede jeg en del med hende om. Det var rart, for jeg forstod ikke de sociale spilleregler. "Hvorfor gør de det der? Hvad skal jeg gøre?" Det kunne hun hjælpe mig med at få svar på… Det har betydet for mig, at jeg havde mere gåpåmod med skolen, når jeg var forvirret over tingene". (Ung med mentorforløb)

Som citatet herover afspejler, og som flere af interviewene ligeledes peger på, er de unge blevet bedre til at komme ud i samfundet og interagere med andre mennesker og dermed i mindre grad lukke sig inde derhjemme. Enkelte af de unge fortæller endda om, at de er blevet åbne over for og mere villige til at tale med folk, f.eks. fra deres uddannelsesinstitution eller deres trænings- og idrætsklub:

"Det [mentorforløbet] har gjort, at jeg tør at være mere social, end jeg har været førhen. Jeg har turdet starte nye ting, f.eks. startede jeg på fjernundervisning". (Ung i mentorforløb)

Kigger man omvendt på andelen af unge, der under deres mentorforløb oplever en udvikling ift. deres sociale netværk og relationer, ses det i Tabel 11, at størstedelen af de unge oplever progression på området (71 pct.). Mere specifikt betyder det, at 10 ud af 14 unge har oplevet en positiv ændring ift. deres indstilling til og tilgang til deres sociale netværk og relationer.

Tabel 11: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'socialt netværk og relationer'

Progression	Ingen udvikling	Regression
71 %	14 %	14 %

Note: N = 14.

Omvendt oplever 14 pct. (to unge) ingen udvikling, mens 14 pct. (to unge) har angivet, at de har gennemgået en negativ udvikling på området. Ovenstående ser ud til at skyldes flere forhold, herunder bl.a. at disse unge ikke har talt med deres mentor om emnet (f.eks. fordi relationen til mentoren har været ustabil), eller fordi de unge, ifølge dem selv, ikke har et behov for eller kan overskue at være sociale. En enkelt ung fortæller i forlængelse heraf, at det kan være svært at skabe sociale relationer til andre mennesker, når mentoren også er til stede:

"Jeg har undret mig over… F.eks. går mentoren med til arrangementer. Men hvis mentoren går med mig, hvordan kan det så lade sig gøre at skabe et socialt netværk? Jeg tænkte bare på, at det måske ville være akavet – imens min mentor er der – jeg tror ikke, jeg ville være i stand til at bygge et netværk op på den måde. Jeg føler, der ville være mange øjne på mig". (Ung i mentorforløb)

Som denne unge fremlægger det, kan tilstedeværelse af mentoren i visse tilfælde ligefrem være med til at hæmme, at den pågældende opbygger nye sociale relationer og netværk, hvilket ellers er et af formålene med Bindeleddet. Selvom ovenstående kun påpeges af denne ene person, er det noget, man fremadrettet med fordel kan være opmærksom på. Eksempelvis kunne man også forestille sig, at nogle unge vil føle, at de har nok i mentoren, og derfor ikke aktivt søger nye fællesskaber. Vigtigt at tage med er således, at mentorens rolle skal være at bygge broer til nye sociale netværk og ikke "spærre" dem.

Sammenfattende viser ovenstående, at de unge under deres mentorforløb har rykket sig markant på dette område, hvilket betyder, at de er blevet bedre til ikke at isolere sig og komme ud i samfundet og interagere med deres medmennesker. For enkelte unge har mentorforløbet endda betydet, at de har kunnet starte på en uddannelse, da det er blevet nemmere for dem at afkode de sociale spilleregler. Få unge oplever ingen udvikling på området.

6.5 Alkohol og stofmisbrug

Tabel 12 herunder viser de unges gennemsnitlige udvikling på området 'alkohol og stofmisbrug'. I Hjemløsestjernen handler dette område om den unges forbrug af illegale stoffer samt misbrug af alkohol og lægeordineret medicin.

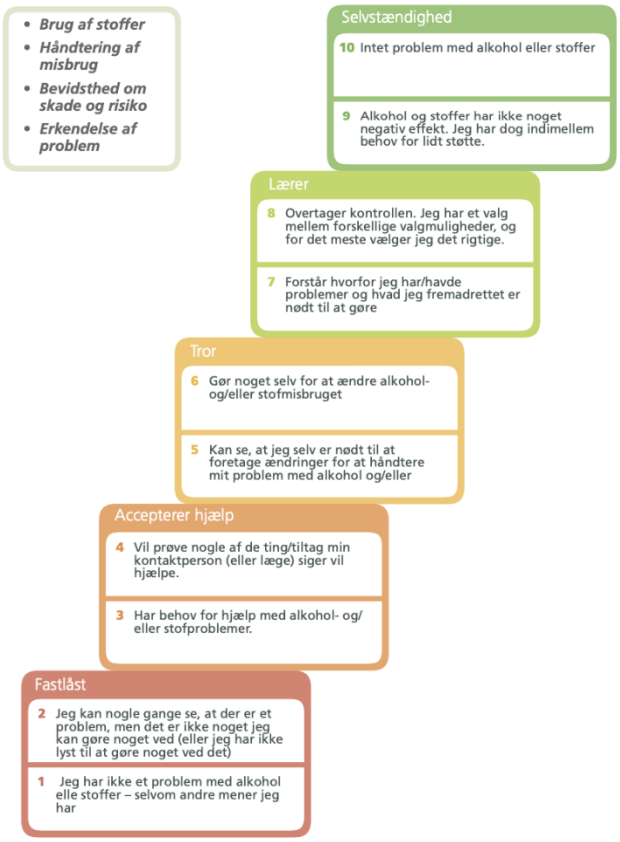

Som det fremgår af tabellen, scorer de unge relativt højt på dette område ved første måling. Faktisk er det dét område, hvor de gennemsnitligt scorer næsthøjest, hvilket vidner om, at målgruppen har et mindre behov for at ændre deres tankegang og adfærd relateret til dette emne. De unge forstår således godt, hvorfor de har/havde problemer, og hvad der fremadrettet er/har været nødvendigt at gøre for at løse dem. Den høje startscore hænger desuden sammen med, at de unge i gennemsnit oplever den mindste progression fra første til anden måling, når man sammenholder med de andre områder. Selvom ændringen kun er på +0,93 point, er det dog værd at gøre opmærksom på, at der er tale om en statistisk signifikant ændring[4].

Tabel 12: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'alkohol og stofmisbrug'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
7,21	8,14	0,93*

*Note: N = 14. Ændringer markeret med * betyder, at resultatet er signifikant ved 95 pct.-niveau.*

Mere konkret betyder progressionen herover, at de unge, mens de har været i mentorforløbet, er gået fra at forstå og anerkende deres problemer, til at være i en fase, hvor de efterfølgende har kontrol over deres problemer og for det meste vælger den "rigtige" adfærd/løsning. De unge oplever således i stigende grad at have kontrol med misbruget/forbruget, og der kan derfor være længere perioder, hvor de helt afholder sig fra at indtage noget. Flere af de unge udtrykker i de kvalitative interviews, at det har været rart at kunne tale med deres mentor om de udfordringer, de har haft med alkohol og/eller stoffer:

"Ja, det har vi talt om. Og hun var god at tale med det om. Hun tog ikke tingene så tungt. Det har betydet for mig, at jeg er tryg omkring det, fordi jeg tør åbne mig selv noget mere. Det har stor betydning, at det ikke er en professionel relation, men et venskab. Fordi man kan udtrykke sig noget

[4] Ændringen er statistisk signifikant, hvilket betyder, at man med 95 pct. sandsynlighed vil kunne genfinde dette resultat, hvis man tester indsatsen på lignende målgrupper i befolkningen

mere og ikke tænker over, hvad man skal sige. Når man skal sige det til en professionel, er trangen der ikke rigtig". (Ung med mentorforløb)

Dét, at de unge føler sig trygge og har en oplevelse af, at deres mentor ikke dømmer dem, hvis de åbner op for et potentielt alkohol- og/eller stofmisbrug, er et afgørende skridt i retning af at erkende egne udfordringer og i sidste ende søge professionel hjælp. Dog er det bemærkelsesværdigt, at de unge kun nævner, at de har talt med deres mentor om den her tematik, men at ingen altså fortæller, at de er blevet inspireret eller motiveret til at ændre adfærd på grund af deres mentor. Kigger man i Tabel 13, er det således kun 43 pct. af de unge, som har oplevet en progression på området, mens 43 pct. ingen udvikling oplever, og 14 pct. rent faktisk oplever en regression.

Tabel 13: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'alkohol- og stofmisbrug'

Progression	Ingen udvikling	Regression
43 %	43 %	14 %

Note: N = 14.

At en stor del af de unge (43 pct.) ikke oplever en progression på området kan meget vel skyldes, at det langtfra er alle unge, der har et alkohol- og stofmisbrug. Resultaterne kan dermed være udtryk for, at den unge og mentoren har arbejdet med andre områder af den unges liv, som har krævet en større indsats, og hvor der således har været et større behov for støtte/hjælp. Derudover kan en årsag også være, at mentoren kan have svært ved aktivt at hjælpe den unge på dette område, da det ofte kræver en form for professionel hjælp. En af de unge fortæller:

"Jeg har stadig et hashmisbrug... Jeg kan godt snakke med min mentor om det, men det er bare sådan, det er… Det er godt, at vi kan snakke om det. Det er rart at føle, at man taler med en, der kan forstå det. Det er svært at stoppe med det. Det er en dårlig cirkel, jeg er inde i". (Ung med mentorforløb)

6.6 Fysisk helbred

Tabel 14 herunder viser de unges gennemsnitlige udvikling på området 'fysisk helbred'. Området handler om, hvor godt den unge passer på sig selv, herunder om de f.eks. lægger mærke til, når de ikke har det godt, om de gør, hvad der skal til for at håndtere længerevarende lidelser, og om de har en sund livsstil, der sikrer en høj livskvalitet.

I tabellen ses det, at de unge har oplevet en gennemsnitlig progression i deres fysiske helbred, mens de har været en del af Bindeleddet. Således har de rykket sig +1,14 point, hvilket anses for at være en markant forbedring. De unge er gået fra at være i en fase, hvor de er bevidste om, at de er nødt til at tage ansvar for at ændre deres helbred i en positiv retning, til at være i en fase, hvor de rent faktisk gør noget for at forbedre deres fysiske helbred (eksempelvis tager initiativ til at lave aftaler med lægen).

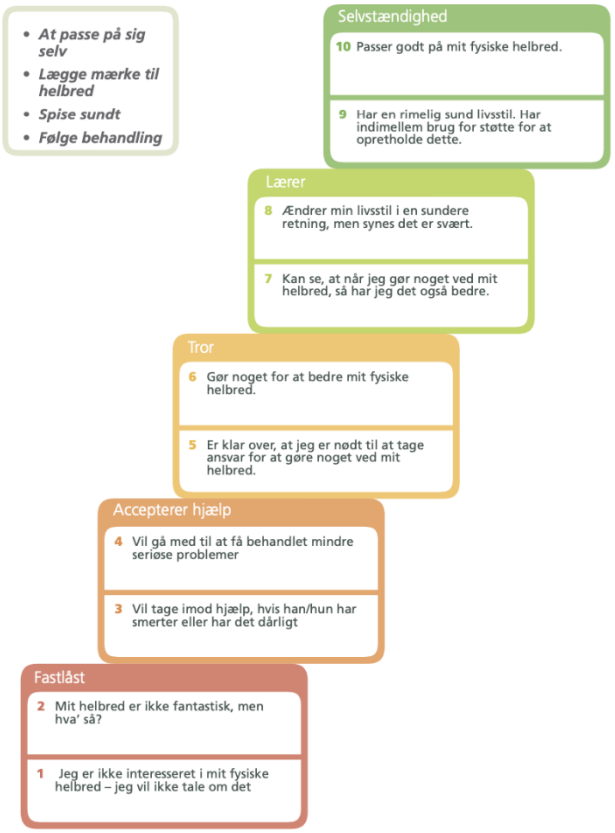

Tabel 14: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'alkohol og stofmisbrug'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
5,79	6,93	1,14

Note: N = 14.

Også de kvalitative interviews peger på, at de unge, grundet deres mentor, har fået øjnene op for vigtigheden af at have et godt fysisk helbred:

"Vi snakkede meget om, at vi måske skulle træne sammen. Hun motiverede mig til at tabe mig. Har tabt mig 20 kg... Vi gik også meget lange ture, det var også med til at motivere mig". (Ung i mentorforløb)

"Han var i starten meget stille, men så fik han åbnet op til sidst. Også i takt med at han tabte sig rigtig meget. Han var på vægttabsrejse, og det var godt at kunne se, at man kunne hjælpe ham lidt med det negative selvbillede af sig selv". (Mentor)

Interviewene peger på, at det særligt er for den fysisk aktive del af de unge, at mentorerne har haft en betydning. Det er tydeligt, at mentorerne er med til at motivere de unge til at leve sundere, samtidig med at de også understøtter dem undervejs i at nå deres mål. Eksempelvis fortæller både mentorer og

de unge, at de ofte går ture, når de er sammen. Det er både godt, fordi det giver anledning til at få nogle lange snakke om alt lige fra vejret til de dybere samtaler om livet, herunder f.eks. om den unges mål og drømme for fremtiden, og også fordi de unge kommer ud i samfundet og får rørt sig fysisk:

"Noget af det, vi gjorde rigtigt meget, det var at gå lange ture på 10-15 km. Det blev en sport for os. Hvor vi så også skrev til hinanden, når vi havde været ude og gå lange ture for at holde hinanden op på det. Det var for at få noget sundhed ind i hans liv på en måde". (Mentor)

Ovenstående tyder på, at flere unge har oplevet en positiv udvikling på dette område, mens de har været i et mentorforløb, hvilket Tabel 15 herunder bekræfter. Her ses det, at over halvdelen af de unge oplever progression i forhold til deres fysiske helbred (57 pct.).

Tabel 15: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'alkohol- og stofmisbrug'

Progression	Ingen udvikling	Regression
57 %	29 %	14 %

Note: N = 14.

Omvendt viser tabellen også, at 29 pct. af de unge ingen udvikling oplever på området, mens 14 pct. af de unge har angivet, at de har oplevet en negativ udvikling. Årsagen hertil kan meget vel være, at mentorerne har svært ved at hjælpe med de psykiske aspekter af det fysiske helbred, som ofte er to sider af samme sag: Eksempelvis handler 'fysisk helbred' i Hjemløsestjernen også om at spise sundt, men da flere af de unge har nogle psykiske udfordringer, herunder f.eks. spiseforstyrrelser, kan det være nødvendigt med hjælp af en mere professionel karakter:

"Vi har snakket om det [fysisk helbred], fordi jeg holdt op med at spise, og der sagde hun, at jeg skulle spise, men jeg sagde, at jeg ikke havde lyst til at spise. Hun forsøgte at lave aftaler med Malmøgade om, hvordan jeg kunne spise. De kom og spurgte, om jeg ikke ville spise med". (Ung i mentorforløb)

Samlet set peger de unges forandringsrejse i forhold til deres fysiske helbred på, at de aktivt er begyndt at gøre noget for at forbedre deres helbred, og at det særligt er deres mentorer, som har inspireret dem til at blive mere fysisk aktive og tabe sig, i tilfælde hvor det har været sundhedsmæssigt forsvarligt. Omvendt er målgruppen karakteriseret af at have nogle psykiske udfordringer, som kan have en negativ indvirkning på det fysiske helbred, og som dermed kan være en udfordring for den enkelte mentor at håndtere, da dette oftest kræver professionel behandling.

6.7 Psykisk helbred

I Tabel 16 herunder ses de unges gennemsnitlige udvikling på området 'psykisk helbred'. Jævnfør Hjemløsestjernen handler området om, hvordan den unge håndterer sit psykiske helbred. Fokus er særligt på, i hvilken grad den unge har lært at forholde sig til sig selv og sine symptomer, og på, hvorvidt den unge er i stand til at opbygge et tilfredsstillende og meningsfuldt liv, som ikke er begrænset eller defineret af den unges symptomer.

Det psykiske helbred er et af de områder, hvor de unge har oplevet den største gennemsnitlige progression. Jævnfør tabel 17 herunder har de unge mellem første og anden måling rykket sig +1,78 point, hvilket betyder, at der er tale om en markant forbedring.

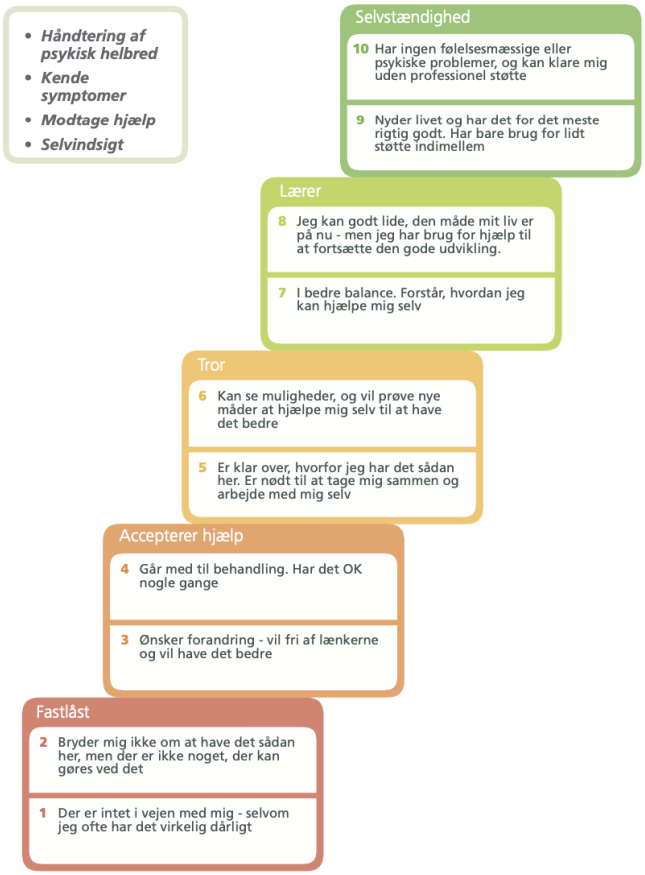

Tabel 16: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'psykisk helbred'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
4,93	6,71	1,78

Note: N = 14.

De unge er gået fra at være i en fase, hvor de accepterer behandling og møder regelmæssigt til deres aftaler, men langtfra er engagerede i dem, til at være i en fase, hvor de kan se muligheder i nye tiltag, som har potentiale til at forbedre deres helbred, og tager initiativ hertil. I denne proces spiller mentoren en stor rolle, da det er gennem sparring og snakke med vedkommende, at den unge opnår større indsigt i egen psyke:

"Det [psykiske helbred] er noget, vi taler om en gang imellem. Og det betyder meget. Hun spurgte hver uge, om der har været tilfælde. Det har gjort det nemmere for mig at håndtere min angst. Vi gennemgik sammen situationen, og hun kom med råd til, hvad jeg kunne gøre næste gang. Hun har gjort alt det, hun kunne og skulle". (Ung med mentor)

Jeg var kort inde ved akutmodtagelsen for at finde ud af, hvad jeg havde, hvor de mente, at det var angstanfald. Min mentor har prøvet at sige, at jeg skulle følge rådene, jeg fik. Jeg synes, det har hjulpet, for jeg brugte min mentor til at snakke med. Når jeg fik de der anfald, mistede jeg overblikket, og så snakkede jeg med hende, for jeg kunne ikke berolige mig selv… Hun har været meget opbakkende". (Ung med mentor)

I Tabel 17 herunder ses det, at 64 pct. af de unge har oplevet en progression på dette område under mentorforløbet.

Tabel 17: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'psykisk helbred'

Progression	Ingen udvikling	Regression
64 %	29 %	7 %

Note: N = 14.

Til trods for dette er det dog vigtigt at påpege, at der er tale om en sårbar målgruppe, som stadigvæk har behov for en del støtte – specielt i tilfælde, hvor den unge skal prøve nye ting af, f.eks. hvis vedkommende skal starte til psykolog eller i andre behandlingstilbud. Som ovenstående citater tegner et billede af, handler støtten i denne fase mere om opmuntring og om at hjælpe den unge med at planlægge, hvad vedkommende vil gøre, snarere end at gøre det for den unge. Denne pointe er særlig central i forhold til det psykiske helbred, da mentorerne ikke aktivt kan behandle de unges psykiske symptomer:

"Det er ikke det [det psykiske helbred], vi snakkede mest om... Men hun har hjulpet mig med at få psykologhjælp. Så jeg fik dækket dét behov af et andet sted med noget mere professionelt". (Ung i mentorforløb)

Ovenstående indikerer, at udviklingen på dette område i en vis grad skyldes mentorerne, da de er med til at italesætte de unges udfordringer og støtter og hjælper dem videre i behandling, men at det i lige så høj grad er den professionelle behandling, der kan have fundet sted i samme periode som mentorforløbet, der har en betydning for de unges progression på området. Mentorerne spiller øjensynligt en vigtig rolle, da de skaber en åbning for, at de unge kan få professionel hjælp.

Udover andelen af unge, der oplever progression, viser tabel 18 også andelen af unge, der oplever ingen eller ligefrem en negativ udvikling. Det ses, at 29 pct. af de unge ingen udvikling oplever, mens 7 pct. oplever en regression på området. Disse resultater kan skyldes, at der, som det ligeledes er tilfældet for den unge i ovenstående citat, har været et større behov for at tale med mentoren om andre områder af den unges liv end lige netop det psykiske. Dertil kommer, at det kan være sværere for de unge at forholde sig til deres psykiske helbred fremfor eksempelvis mindre abstrakte områder som deres økonomi, og dermed kan det tage længere tid at nå frem til, hvordan de skal forholde sig til området.

Sammenfattende peger ovenstående på, at de unge gennemsnitligt har oplevet en betydelig forbedring af deres psykiske helbred under mentorforløbet. Over halvdelen af de unge oplever en progression på området, hvilket bl.a. skyldes de snakke og den sparring, de unge har haft med deres mentor, som har givet dem større indsigt i egen psyke. Selvom mentorerne ikke aktivt kan behandle de unges psykiske udfordringer, spiller mentorerne en vigtig rolle, da de skaber en åbning for, at de unge kan få professionel hjælp.

6.8 Meningsfuldt tidsforbrug

I Tabel 18 herunder ses de unges gennemsnitlige progression på området 'meningsfuldt tidsforbrug'. Området handler om, hvordan den unge bruger sin tid, herunder bl.a. om den unge har interesser for og bliver tilfredsstillet af det, vedkommende får dagen til at gå med. Området forholder sig desuden til, om den unge opbygger de kompetencer og den selvtillid, der er nødvendig for at kunne foretage sig de ting, vedkommende drømmer om.

Som tabel 19 herunder viser, scorer de unge ret lavt ved første registrering. Den gennemsnitlige score på 4,79 point er den næstlaveste i den første måling og vidner om, at de unge har et stort behov for at få støtte og hjælp fra deres mentor på dette område. Den lave score antyder desuden, at de unge i starten af deres mentorforløb har svært ved at finde ud af, hvad de vil med deres tid.

Tabel 18: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'meningsfuldt tidsforbrug'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
4,79	6,64	1,85

Note: N = 14.

Som tabellen herover dog også viser, oplever de unge en markant forbedring på dette område under deres mentorforløb: Den anden måling er registreret med en gennemsnitlig score på 6,64 point, hvilket betyder, at de unge er blevet mere klare i forhold til deres mål og samtidig begynder at gøre noget aktivt for at nå dem. De unge er på dette stadie i højere grad i stand til at vedligeholde deres interesse og selve aktiviteten. En af de unge fortæller:

"Vi lavede en plan for hver dag, som hang på væggen. Så kunne jeg kigge på, hvad der stod, jeg skulle morgen, middag og aften… Det gjorde, at jeg havde mere styr på min hverdag, og jeg kunne bedre overskue dagene, fordi når jeg stod op, kunne jeg kigge på planen, der hang på min væg, og kunne se, at okay, jeg skal det her i dag. Jeg skal have meget struktur i min hverdag. Ellers har jeg svært ved at få det til at fungere". (Ung i mentorforløb)

Som citatet herover viser, har mentoren været med til at inkorporere noget struktur og sætte nogle rammer op for den unges hverdag, hvilket har betydet, at den unge har kunnet overskue de ting, vedkommende har skullet. Samtidig er denne fremgangsmåde med til at sikre, at den unge får nogle succesoplevelser, i og med at det bliver nemmere for ham eller hende at nå målene i en ellers (til tider)

kaotisk hverdag. Andre unge fortæller, at det mere har været den snak og sparring, de har haft med deres mentor om deres tid, der har gjort, at de har rykket sig i en positiv retning. Noget, som også bekræftes af mentorerne:

"Hun [mentor] sagde, hun synes, jeg skulle finde et arbejde eller uddannelse. Hun var med til at løfte mig op: Hvis jeg kan, så kan du også. Det fik mig til at føle, at der ikke var nogen, der var over mig. At vi var lige". (Ung i mentorforløb)

"Jeg tror også, at hun tør at spørge mig om hjælp – mere end hun gør med sine venner. F.eks. ift. skolearbejde, hvis hun har misset en dag, føler hun, det er hendes egen skyld, og så tør hun ikke rigtig at spørge dem fra klassen. Så spørger hun mig om det… Hun søgte job i sommers, og der hjalp jeg hende med at skrive jobansøgninger". (Mentor)

Selvom de unge gennemsnitligt har rykket sig betydeligt på dette område, og over halvdelen af de unge udviser progression (se **Tabel 19** herunder), er der ingen tvivl om, at de stadigvæk har behov for en masse støtte. Dertil kommer, at 43 pct. af de unge enten oplever ingen eller en negativ udvikling på området, hvilket tilmed er med til at understøtte pointen om, at der er et stort behov for at arbejde med de unges tidsforbrug og prioriteringer ift. deres interesser, mål, job og uddannelse m.m.

Tabel 19: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'meningsfuldt tidsforbrug'

Progression	Ingen udvikling	Regression
57 %	29 %	14 %

Note: N = 14.

6.9 Administration af leje og bolig

Tabel 20 herunder viser de unges gennemsnitlige udvikling på området 'administration af leje og bolig'. Jævnfør Hjemløsestjernen handler dette område om, i hvilket omfang den unge overholder regler og ansvarsområder for herberget, lejligheden eller anden bolig. Dette inkluderer at forholde sig til kriser og problemstillinger, der dukker op, eksempelvis ift. at komme overens med naboer og tage ansvar for gæster.

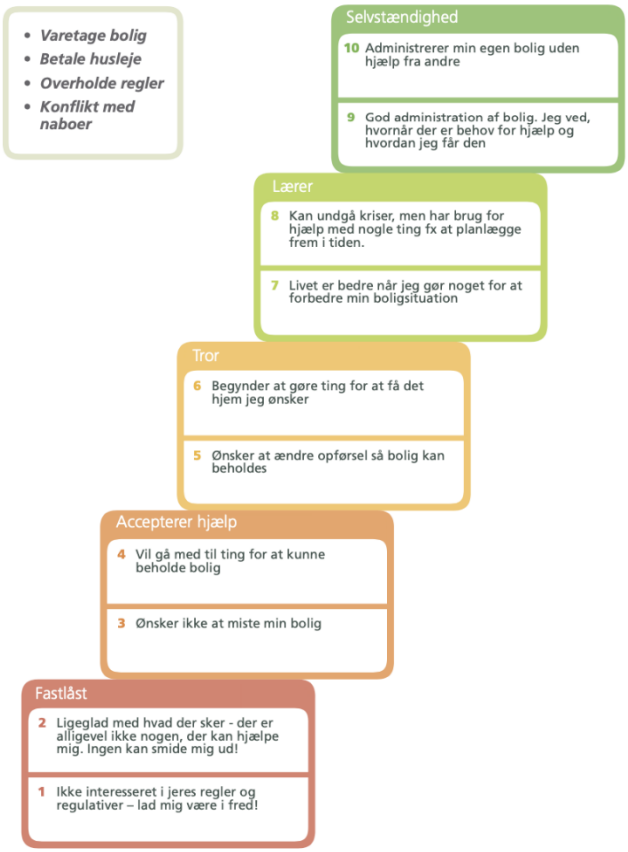

Som det fremgår af tabellen, scorede de unge forholdsvis højt på første måling med en gennemsnitlig score på 5,86. Denne score vidner om, at de unge, ved starten af deres mentorforløb, er i en fase, hvor de ønsker at ændre deres adfærd, så de kan beholde deres nuværende bolig. De begynder at vise de første tegn på at tage ansvar for deres boligsituation, f.eks. ved at adressere deres gældsproblemer.

Tabel 20: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'administration af leje og bolig'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
5,86	7,50	1,64

Note: N = 14.

Ved anden måling ses det i tabellen, at de unge har rykket sig +1,64 point, hvorfor de ender med en forholdsvis høj gennemsnitlig score på 7,50 point. Der er tale om en af de højeste slutscorer, hvilket vidner om, at det er et område, hvor de unge er nået forholdsvis langt i forandringsrejsen mod endemålet, der hedder, at de skal kunne administrere deres egen bolig uden hjælp fra andre. Selvom der stadig er et stykke vej, tyder anden måling på, at de unge ved slutningen af deres mentorforløb oplever færre problemer i forhold til deres boligsituation og kan begynde at se, at ansvar medfører gode ting:

"Min mentor og jeg har snakket om det her med bolig. Der blev jeg mere klar over, hvordan man bruger sin økonomi. Vi har også talt om, hvordan man er en god nabo. Jeg er jo ikke støjende, men jeg havde en overbo, der var det. Så sagde hun [mentoren], at jeg enten skulle sige det til ham eller klage til kontoret. Og så gjorde jeg det. Jeg følger reglerne de steder, jeg bor – jeg er rimelig bevidst om, at der er nogle regler, der skal følges". (Ung i mentorforløb)

Som det fremgår af ovenstående citat, er mentoren med til at gøre de unge mere bevidste om deres udfordringer på boligfronten, f.eks. ift. deres økonomi, samtidig med at mentoren også bruges til sparring. Som den unge herover er et fint eksempel på, kan målgruppen have svært ved at afkode sociale spilleregler og normer, f.eks. ift. hvordan man er en god nabo, hvorfor italesættelsen af dette med mentoren kan være med til at afbøde potentielle konflikter. En anden ung fortæller, at det har været rart at have en mentor i overgangen fra herberg til lejlighed, så man, ifølge den unge selv, "*ikke gik fra en hel masse støtte til ingen støtte*".

Kigger man omvendt på, hvor mange af de unge der under deres mentorforløb har oplevet en progression på dette område, ses det af Tabel 21 herunder, at der er tale om lidt over halvdelen af de unge (57 pct.). Omvendt oplever 21 pct. ingen udvikling, mens 21 pct. ligefrem oplever en regression. I forhold til sidstnævnte er det værd at bemærke, at 'administration af leje og bolig' er det område, hvor flest unge oplever en tilbagegang. Data peger ikke på, hvad dette kan skyldes.

Tabel 21: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'administration af leje og bolig'

Progression	Ingen udvikling	Regression
57 %	21 %	21 %

Note: N = 14.

Sammenfattende viser ovenstående afsnit, at de unge gennemsnitligt har oplevet en markant forbedring af deres boligsituation under deres mentorforløb. Dykker man yderligere ned i data, bemærkes det, at det er lidt over halvdelen af de unge, der står for denne progression. Resten oplever ingen eller ligefrem en negativ udvikling.

6.10 Kriminel adfærd

Tabel 22 herunder viser en oversigt over de unges gennemsnitlige udvikling på området 'kriminel adfærd'. Området handler om den unges forhold til kriminalitet, herunder om de er i problemer med politiet, hvorvidt de overholder loven, samt om de forstår, hvad der skaber problemer med at overholde loven.

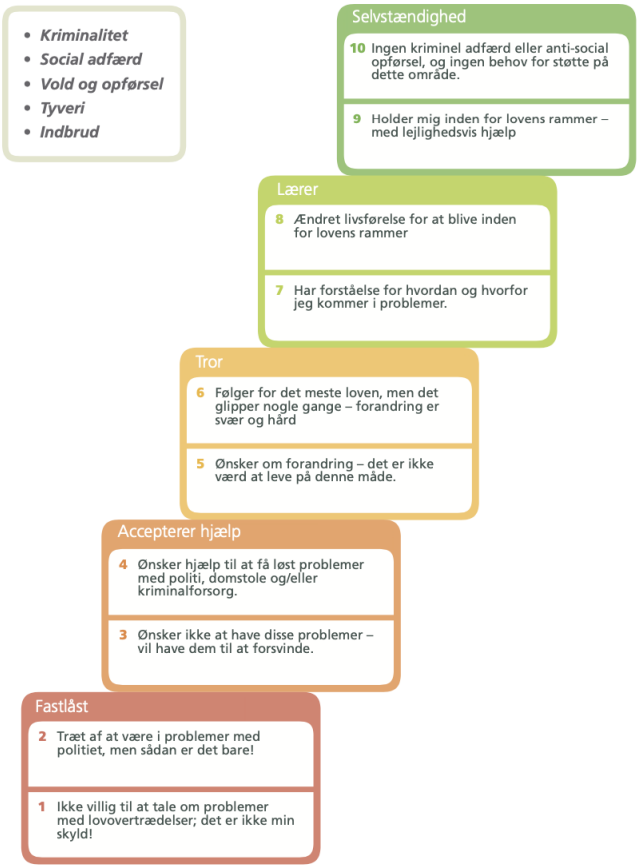

Som det fremgår af tabellen, har de unge en høj første score på området (rent faktisk den højeste), hvilket, sammenholdt med de andre områder i Hjemløsestjernen, betyder, at de unge har et mindre behov for at få støtte og hjælp fra deres mentor til at håndtere en potentiel kriminel adfærd. En pointe, som ligeledes gør sig gældende i de kvalitative interviews, hvor flere af de unge nævner, at de ikke har talt med deres mentor om emnet – enten fordi det ikke er noget, de har problemer med, eller fordi det ligger længere tilbage i tiden og derfor ikke længere synes relevant.

Tabel 22: De unges gennemsnitlige progression fra start til slut på området 'kriminel adfærd'

Første registrering	Sidste registrering	Ændring
7,36	8,57	1,21*

*Note: N = 14. Ændringer markeret med * betyder, at resultatet er signifikant ved 95 pct.-niveau.*

De unge har således gennemsnitligt set allerede fra starten af deres mentorforløb en god forståelse for, hvordan og hvorfor de kommer i problemer. De kan tale om, hvad der skaber den kriminelle adfærd, hvordan højrisiko-situationer undgås, og overvejer aktivt, hvilken hjælp de behøver for at kunne beherske deres opførsel (eksempelvis hjælp til at tøjle raseriudbrud eller voldelig adfærd). Til trods for denne ellers høje score oplever de unge alligevel en markant forbedring på området under deres mentorforløb – en forbedring, som er statistisk signifikant[5]. En ung fortæller:

"Jeg har jo haft en voldsdom – det var lige inden, jeg kom på herberget. Det kunne jeg tale med min mentor om, og vi kunne tale åbent om det. Jeg følte mig ikke dømt – hun sagde bare, at det var en del af min fortid, og det skulle vi arbejde videre på, så jeg ikke skulle gøre det igen. Jeg tænkte ikke

[5] Ændringen er statistisk signifikant, hvilket betyder, at man med 95 pct. sandsynlighed vil kunne genfinde dette resultat, hvis man tester indsatsen på lignende målgrupper i befolkningen

anderledes på det, jeg havde gjort, men tingene blev sat i perspektiv på en anden måde. Jeg har hele tiden kunnet se, at det, jeg havde gjort, var forkert". (Ung i mentorforløb)

Citatet herover understøtter pointen med, at mange af de unge allerede inden mentorforløbet var ret bevidste om deres kriminelle adfærd, og hvad der udløser den. Til gengæld oplever de, at de kan tale åbent med deres mentor om dette emne, uden at de dømmes, samtidig med at det sætter tingene i perspektiv – noget, som formentlig er med til at rykke deres forandringsrejse, og som samtidig kan være med til at forebygge fremtidig adfærd, som er på kant med loven.

Hvad angår andelen af unge, der har rykket sig på dette område, ses det i **Tabel 23** herunder, at 43 pct. af de unge oplever progression. Der er således tale om et mindre antal af unge, hvilket formentlig hænger sammen med, at flere af dem fortæller, at de aldrig har haft problemer med loven. Sidstnævnte kan også være med til at forklare, hvorfor der er så stor en andel af de unge, der ingen udvikling på området oplever (57 pct.).

Tabel 23: Procentvise andel af unge som udviser udvikling på området 'kriminel adfærd'

Progression	Ingen udvikling	Regression
43 %	57 %	0 %

Note: N = 14.

Sammenfattende viser ovenstående, at de unge gennemsnitligt set scorer højt på dette område, hvilket vidner om, at de i starten af deres mentorforløb allerede er nået langt på deres forandringsrejse mod et liv uden kriminel adfærd eller anti-social opførsel. Dog viser data, at den progression, der er sket på området, er drevet af et fåtal af unge, hvorfor de fleste ingen udvikling oplever. Evaluator vurderer, at sidstnævnte skyldes, at det langtfra er alle unge, der har haft/fortsat har problemer med loven.

7. Analyse af den opsøgende indsats

Inden mentorerne bliver matchet med en ung boligløs, gennemgår de et frivilligt forløb, hvor de ugentligt kommer ud på projektstederne og laver forskellige aktiviteter med de unge, der har deres gang der. Dvs. at de frivillige, inden de bliver mentorer, er i berøring med unge boligløse – både dem, der indgår i et mentorforløb efterfølgende, og dem, der ikke gør.

I dette afsnit stilles der skarpt på værdien af det arbejde, som mentorerne laver inden det egentlige mentorforløb. Herunder om samt hvilken værdi det har i forhold til relationen mellem de unge på projektstedet, dvs. ung til ung-relationen, og i forhold til de unges oplevelser af at være i kontakt med de frivillige, dvs. ung til frivillig-relationen.

Afsnittet baserer sig udelukkende på data fra de kvalitative interviews, herunder på udtalelser fra hhv. de unge hjemløse *med* og *uden* mentorer samt mentorerne.

7.1.1 Aktiviteter i frivilligfasen

I frivilligfasen, dvs. fasen inden mentor og mentee bliver matchet og starter deres mentorforløb, har de frivillige som udgangspunkt 1-2 faste dage om ugen, hvor de i fællesskab skal finde på aktiviteter at lave sammen med de unge boligløse på projektstedet. Disse aktiviteter strækker sig fra juleklip over gokart og klatring til biografture. Derudover fremhæves madlavning som en hyppigt forekommende aktivitet, og som det kan læses i nedenstående citat, fremhæver flere af mentorerne, at hyggestunderne omkring det er værdsat:

"Det fungerer rigtig godt, at der bliver afholdt noget på stedet, hvor de bor. For det kræver meget af dem, at de skal være der til en special aktivitet – det ville være svært at undvære de her ugentlige hyggestunder, hvor vi mødes over mad. Men jeg har erfaret, at det her med mad betyder ret meget, og der er mange, der benytter sig af det". (Mentor)

Flere mentorer har ligeledes fremhævet, at de oplever, at der er et højt deltagerantal til madlavningsaftenerne, idet det opleves som en inkluderende aktivitet. Foruden en god stund over maden og et gratis måltid får de unge et særligt udbytte, idet de lærer at lave mad. De involveres flere steder i idéudveksling om maden, udvikling af indkøbsliste og indkøb samt selve madlavningsfasen. Sættes dette i relation til indsatsens mål om at træne dagligdagssituationer (herunder madlavning og indkøb), er det positivt, at der lægges vægt på netop denne aktivitet.

Som beskrevet ovenfor foretages også andre aktiviteter, som ligger udover det sædvanlige for de unge. Flere af de unge har fortalt om de gode oplevelser, de har haft i forbindelse med Bindeleddet, som de ellers ikke ville have haft mulighed for grundet økonomiske begrænsninger. Bl.a. italesætter en ung flere gange glæde over at have været i biografen og ude at køre gokart:

"De [de frivillige] spurgte mig om nogle idéer til, hvad vi kunne lave næste mandag. Så sagde jeg, hvis der er gokart, så kommer jeg – 4 dage efter så var det der. De er megagode til at spørge ind til, hvad vi har lyst til". (Ung uden mentor)

Foruden de unges glæde ved aktiviteterne beskrives også et udbytte for mentorerne:

"De her fælles arrangementer med klatring, bowling – det har gjort, man har lært de andre mentorer at kende. Det synes jeg har været megagavnligt. Det styrker relationen til de andre mentorer at være sammen med de andre unge. Det er også fedt, at det ikke har været så fastlåst, så kan man være med til det hele". (Mentor)

Aktiviteterne kan virke som en måde at styrke sammenholdet mentorerne imellem. Samtidig kan de være med til at styrke deres egne måder at være mentorer på, idet de får mulighed for at se hinanden agere med de unge og lære af hinandens måder at håndtere forskellige situationer på. Sagt på anden vis følger der en mulighed for et peer-to-peer-læringsrum med aktiviteterne.

Endelig fremhæves det, at når der tænkes i alternative aktiviteter, som et fotografiprojekt ved Hellebro, så kan det være med til at motivere de unge boligløse til at udforske nye sider af sig selv:

"Udover alt det banale som at komme ud og se film eller køre gokart, så er der også ting, man bliver motiveret til at gøre – f.eks. fotografiprojektet. Jeg er ikke normalt typen, der laver storyboard og visuel præsentation, men der kom nogle refleksioner, som jeg aldrig havde gjort mig før. Når man bliver kastet ud i noget, som man ikke nødvendigvis føler sig bekvem ved, rykker det ved en". (Ung uden mentor)

For den unge, der udtaler sig i ovenstående citat, gav projektet ham en stolthed over at være god til noget, som han aldrig før havde været i berøring med. Lang tid efter oplever han stadig fotografiprojektet som en succes, der har rykket ved ham, og derfor fremhæves denne aktivitet i denne sammenhæng.

Det er ikke alle unge boligløse, som har overskud til at blive udfordrede på samme måde som ovenstående havde, og det er heller ikke alle unge, som kan binde sig til de større aktiviteter ude af huset.

7.1.2 Ung til frivillig-relationen på projektstedet

Bindeleddet som indsats har fokus på at skabe en gavnlig relation mellem den unge boligløse og mentoren, men der er samtidig noget, som tyder på, at der under frivilligfasen, dvs. inden det egentlige mentorforløb, kan være gavnlige effekter af de frivilliges tilstedeværelse på projektstederne. I dette afsnit kastes der først et blik på ung til frivillig-relationen i frivilligfasen. I det efterfølgende afsnit stilles der skarpt på ung til ung-relationen i frivilligfasen.

Flere af de unge, der har deltaget i interviewrunden, har italesat værdien i at have jævnaldrende omkring dem, som ikke er professionelle, men som er der, fordi de gerne vil lære de unge at kende. Som en ung uden mentor udtrykker det, så *"(...) giver det også en form for tryghed, at Bindeleddet er der – fordi jeg ved, jeg altid kan gå til dem og snakke med dem om alt"*. Denne udtalelse kan læses som et udtryk for, at der med de ugentlige møder kan opstå relationer mellem de unge og de frivillige, som rækker længere end den ene aktivitet. Nedenstående citat er et andet eksempel på dette:

"Der er især én, som var med fra starten af, og vi er tætte på hinanden aldersmæssigt, og man kan mærke på ham, at det er mere end et arbejde. Den måde han åbner sig op, og de samtaler vi har med ham. F.eks. kan der gå dage på gaden, hvor folk ikke kigger på mig, og hvor jeg ikke taler med nogen. Og det er så rart at komme ud på Hellebro, og det er godt at vide, at der findes mennesker som dem – gode mennesker. Så har de hjulpet mig med uddannelsesansøgning og jobsøgning. Jeg har gjort så meget brug af dem, og det har betydet så meget for mig". (Ung uden mentor)

Som det kan læses i citatet, er det ikke kun samtalerne og den personlige relation derigennem, der fylder. Det er ligeledes muligheden for at indhente hjælp til at skrive en uddannelses- eller jobansøgning, som fremhæves. I tråd hermed fortæller en mentor, hvordan hun gennem erfaringsdeling fra eget liv oplever at hjælpe de unge og inspirere dem til et andet liv:

"Vi kan dele erfaringer med, hvordan man finder en bolig eller skriver jobansøgninger. Og så kan de måske også bare se, at der er en vej videre fra at bo på herberg og være hjemløs". (Mentor)

Det skal dog ikke forstås således, at disse vejledninger og råd om de praktiske elementer fylder lige meget for alle unge og mentorer. Det er et element, som hovedsagelig er forbeholdt mentorforløbet, men som også findes i frivilligfasen for de unge, der har behov for at tale om det.

De unge oplever på forskellig vis at have udfordringer i deres liv, og som en mentor beskriver det, kan de internt dele disse udfordringer med hinanden. Dét, som en mentor kan give ved at være til stede på projektstederne, er "et pust af normalitet":

"Det, vi giver som frivillige i huset, det er, at vi skaber et afbræk. De unge er i samme båd – de står alle og mangler et tag over hovedet. Så vi kan lægge fokus på nogle andre ting og snakke om nogle andre ting. De ungdomsliv, de har, er ikke særlig "normale" ift. vores liv – de kan få et pust af normalitet. Og så kan det føles som et safe space. Men de ved også, at vi ikke er en del af en myndighed, så vi noterer ikke noget ned. De kan fortælle os lige, hvad de vil". (Mentor)

Idet mentorerne ikke er professionelle, som kommer med en særlig agenda, men blot er der for at være sammen med de unge, kan det give disse et afbræk fra hverdagen. De kan lade sig inspirere af, hvordan et "normalt" ungdomsliv forløber med uddannelse, arbejde og bolig. Og som en ung italesætter, så kan de tale om ungdommens kulturscener med de frivillige på en anden måde, fordi de netop er jævnaldrende.

7.1.3 Ung til ung-relationen på projektstedet

Evalueringen har ligeledes haft fokus på at få en forståelse af, om det betyder noget for ung til ung-relationen, at der ugentligt er frivillige til stede på projektstedet. Ved at få indblik i, hvorfor de frivilliges tilstedeværelse er af betydning for relationerne mellem de unge hjemløse, kan denne viden bruges til fremtidige justeringer i regi af Bindeleddet.

På tværs af interviewene er det blevet fremhævet, hvordan aktiviteterne, som de frivillige planlægger, giver rum for at skabe nogle andre typer fællesskaber, end dem de unge ellers bevæger sig i. Det rum bliver skabt, fordi de unge samles om en aktivitet, der adskiller sig fra det, de normalt foretager sig med deres med-beboere. Det italesættes af de unge, mentorerne samt lederne ved projektstederne som en god måde for dem at få talt sammen om nogle andre ting end det, der sædvanligvis fylder i samtalen, hvilket kan læses ud af nedenstående citat:

"Mange af dem har svært ved at sidde sammen socialt med andre. Det [bostedet] er meget delt op i, om man har et misbrug, social-angst eller psykisk sygdom. Jeg har kunnet mærke, at den splid, der normalt er mellem dem, var væk, når vi var der". (Mentor)

Dermed får de unge også mulighed for at lære hinanden at kende i et nyt lys, og de kan få "rystet posen" i forhold til de fællesskaber, de normalt indgår i. Særligt én ung lagde stor vægt på, at de frivilliges tilstedeværelse er af betydning for sammenholdet blandt de unge hjemløse på projektstedet.

"Ja, helt sikkert! Det, jeg kan fornemme, er hovedsageligt i forhold til aktiviteterne og sammenkomsterne. Det gør sammenholdet blandt de unge bedre. Det gør også, at man begynder og tro lidt mere på sig selv i forhold til job eller skole, når man har nogle, man kan sparre op ad. (...) Jeg bliver nødt til at sætte en tyk streg under, hvor meget det betyder for sammenholdet". (Ung uden mentor)

For de unge kan relationen til de andre unge give selvtillid, fordi de med en ligesindet kan tale om, hvordan man arbejder mod opstart af uddannelsesforløb eller beskæftigelse. De frivilliges tilstedeværelse på projektstedet giver dermed plads til, at andre samtaleemner kan fylde, fordi deres livsførelse kan virke som inspiration for de unge hjemløse.

7.1.4 Opsummering

På baggrund af interviewrunden fremstår det tydeligt, at frivilligfasen ligeledes har en positiv betydning for de unges relationer, både med de frivillige og internt mellem de unge.

Det tyder på, at der er forskellige elementer, der spiller ind, afhængigt af om det er relationen mellem ung og frivillig, der kigges på, eller om det er ung til ung-relationen. Efter analyse af interviewene synes relationen mellem de unge hjemløse særligt forstærket ved aktiviteter, der ligger udover det sædvanlige, da de giver rum for at mødes i nye fællesskaber og ryste de unge sammen gennem fælles oplevelser. I forhold til relationen mellem frivillig og ung tyder det på, at det er i hverdagssamtalen, at der er grobund for relationsopbygning.

Overordnet set giver de frivilliges tilstedeværelse på projektstederne de unge en mulighed for at få et afbræk fra deres hverdag og for at tale med jævnaldrende om lette som tunge ting uden at skulle tænke over, hvad de siger. Den professionelle medarbejder er skiftet ud med en ligesindet ung. I relation til Bindeleddets arbejde med at skabe grobund for, at de unge gennem "normale" venskabsrelationer kan få et mere meningsfuldt liv (f.eks. ved at starte på uddannelse eller job), fremstår det som et positivt element i Bindeleddet, at der er en frivilligfase.

8. Datagrundlag og metode

I dette kapitel beskriver vi datagrundlaget og de anvendte metoder i indsamlingen af dette. Som tidligere beskrevet består datagrundlaget af Hjemløsestjernen, som er et redskab, der bruges til at måle progression på en række faste områder i borgerens liv. Herudover er der foretaget en række kvalitative interviews, som er indsamlet hos de unge (med og uden mentorer), mentorerne, lederne af de tre herberger/væresteder og projektlederen.

I afsnittene herunder gennemgår vi først datamaterialet i forbindelse med Hjemløsestjernen (afsnit 8.1), mens vi efterfølgende beskriver de kvalitative interviews (afsnit 8.2).

8.1 Hjemløsestjernen

Data fra Hjemløsestjernen er indsamlet af Bindeleddet selv, i og med at stjernen udfyldes i forbindelse med mentorforløbet. Det er således den enkelte mentor, der i samarbejde med den unge har udfyldt redskabet. I nærværende rapport indgår data kun fra de unge, som har udfyldt stjernen mindst to gange, eftersom denne fremgangsmåde muliggør en måling af deres udvikling – hvad enten der er tale om progression, regression eller et statisk forløb.

Evaluator har, på baggrund af ovenstående, således ikke haft kontrol over, hvilke typer af unge data fra Hjemløsestjernen baseres på. Det betyder, at vi i princippet ikke kan udelukke, at data stammer fra en særlig type af unge (f.eks. dem, der udviser stor progression), som adskiller sig fra gennemsnittet i målgruppen. Dog er det ikke evaluators vurdering, at dette er tilfældet. Det skyldes, at de data fra stjernen, som indgår i denne evaluering, udgør en stor andel af alle tilgængelige data i hele projektperioden: Således er 14 udfyldninger med mindst to nedslag medtaget i denne evaluering (som det fremgår af tabel 3), mens der gennem hele Bindeleddets projektperiode har været mulighed for at anskaffe 25[6].

Tabel 24: Oversigt over antallet af udfyldte stjerner med specifikke nedslag

Antal udfyldninger af stjernen med mindst to nedslag	Antal potentielle udfyldninger af stjernen	Forskel
14	25	11

8.2 Kvalitative interviews

Som tidligere nævnt er en del af datagrundlaget i denne rapport kvalitativt. Vi har i alt afholdt 25 interviews med forskellige aktører, som er relevante for projektet. I tabel 4 herunder ses en oversigt over, hvilke og hvor mange aktører vi har talt med.

[6] Der er 25 unge, som igennem hele projektperioden har haft et mentorforløb.

Tabel 25: Antallet af informanter fordelt på aktørtype

Aktørtype	Antal
Projektleder	1
Leder (Esbjerg, København og Århus)	3
Mentorer	10
Unge med mentor	7
Unge uden mentor	4
I alt	**25**

Interviewene er blevet afholdt som individuelle interviews og er alle blevet gennemført over telefonen med en varighed af 30-60 minutter. Denne fremgangsmåde skyldes særligt corona-situationen, som ikke har gjort det muligt at afholde interviewene fysisk. I forhold til særligt de unge har vi derfor lagt ekstra vægt på at fortælle om formålet med undersøgelsen, anonymitet og databehandling, samt hvem vi er, så de har følt sig trygge under samtalen. Evaluator vurderer derfor ikke, at den telefoniske tilgang til interviewene har haft nogen negativ betydning for udfaldet af svarene.

Som det ligeledes var tilfældet med data fra Hjemløsestjernen, har vi som evaluator ikke haft indflydelse på udvælgelsen af unge og mentorer til interviews. Det skyldes, at Bindeleddet alene ligger inde med kontaktoplysningerne på disse grupper, hvorfor de har udvalgt en gruppe af unge og mentorer, som vi har kunnet kontakte. Der er flere forhold, som derfor er relevante at have in mente, når resultaterne tolkes: For det første har alle unge og mentorer fået et gavekort på 500 kr. af Bindeleddet for at deltage i undersøgelsen. Det er ikke usandsynligt, at sådanne incitamentsstrukturer kan få indflydelse på en given undersøgelses resultater, f.eks. hvis de tiltrækker en specifik type af mennesker. Evaluator vurderer dog ikke, at det har haft nogen betydning i nærværende tilfælde, da der allerede i projektet er tale om en meget afgrænset målgruppe (se forandringsteorien side 10). For det andet bør det bemærkes, at vi ikke har haft mulighed for at kontrollere og variere forhold som bl.a. projektsted, år startet i projektet samt den samlede tidsperiode i projektet. Eksempelvis er der, som det også fremgår af tabel 5 herunder, en overrepræsentation af interviewede mentorer, som var med i opstartsfasen i 2016 i Århus, hvilket er længe siden og betyder, at der kan være sket ændringer i indsatsen siden da.

I tabellen herunder har vi samlet disse informationer, så det bliver tydeligt for læseren, hvilke typer af unge og mentorer evalueringen baserer sine resultater på.

Tabel 26: Oversigt over interviewede unge og mentorer fordelt på baggrundsvariable

Forhold	Antal
Unge	
Projektsted	
København	2
Århus	7
Esbjerg	2
Mentorer	

Projektsted	
København	1
Århus	9
Esbjerg	0
År startet i projektet	
2016	4
2017	2
2018	1
2019	

Note: Med hensyn til de unge hjemløse er der ingen oplysninger om, hvornår de er startet i projektet. Af mentorerne er der tre, der ikke har svaret på, hvornår de er startet i projektet, hvorfor de ikke indgår i optællingen.

Samtlige 25 interviews er udført som semistrukturerede interviews. Det betyder, at intervieweren har fulgt nogle på forhånd fastsatte tematikker, som den pågældende informant er blevet spurgt ind til. Samtidig har det været muligt at forfølge emner og tematikker, som informanten har givet udtryk for har været vigtige. Denne fremgangsmåde gør det muligt at sikre en vis konsistens på tværs af aktørerne og giver et 360-graders indblik i forskellige tematikker med relevans for evalueringen, mens vi på samme tid har kunnet dykke ned i uforudsete emner og pointer.

Formålet med interviewene med dels de unge, der har været i et mentorforløb, dels mentorerne, har været at få viden om, hvilket udbytte den unge har fået af at deltage i projektet. Vægten i interviewene har således været på selve mentorforløbet, hvorunder forhold som selve matchprocessen, organiseringen og relationen mellem ung og mentor har været i fokus. Udover disse to aktørtyper har vi også gennemført fire interviews med unge *uden* en mentor. Formålet hermed har primært været at afdække betydningen af den interaktion og adfærd, der finder sted i fællesrummet på herbergerne/værestederne blandt de unge og de frivillige; sekundært betydningen af de frivilliges tilstedeværelse for ung til ung-relationerne. Sluttelig har formålet med interviewene med de tre ledere og projektlederen været at få et organisatorisk og ledelsesmæssigt perspektiv på, hvordan projektet fungerer: Hvad virker godt/hvad gør ikke, og hvilke perspektiver skal man fremadrettet være opmærksom på, for at et sådant projekt kan få succes?

OXFORD RESEARCH

Denmark
Oxford Research A/S
Vesterbrogade 149
1620 København V
office@oxfordresearch.dk

Norway
Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
post@oxford.no

Sweden
Oxford Research AB
Norrlandsgatan 11
111 43 Stockholm
office@oxfordresearch.se

Finland
Oxford Research Oy
Fredrikinkatu 61a, 6krs.
00100 Helsinki
office@oxfordresearch.fi

Baltics/Riga
Oxford Research Baltics SIA
Kr.Valdemara 23-37, k.2
LV-1010, Riga
info@oxfordresearch.lv

Belgium/Brussels
Oxford Research c/o ENSR
5. Rue Archiméde
Box 4, 1000 Brussels
office@oxfordresearch.eu